

સૌરાષ્ટ્ર યુનિવર્સિટી

એકેડેમિક વિભાગ

યુનિવર્સિટી કેમ્પસ, યુનિવર્સિટી રોડ, રાજકોટ-૩૬૦૦૦૫

ફોન નં.(૦૨૮૧)૨૫૭૮૫૦૧ એક્સટે. નં.૨૦૨, ૩૦૪ ફેક્સ નં.(૦૨૮૧)૨૫૭૬૩૪૭ ઈ-મેઇલ : academic@sauuni.ac.in

નં.એકે/વિનયન/ ૨૫૦/૬૫૩ /૨૦૨૫

તા. ૩૦ /૦૪/૨૦૨૫
બી.એ.(ગુજરાતી)

પરિપત્ર:-

આથી સૌરાષ્ટ્ર યુનિવર્સિટીની વિનયન વિદ્યાશાખા હેઠળની સ્નાતક કક્ષાનાં બી.એ.(ગુજરાતી)ના અભ્યાસક્રમ ચલાવતી સર્વે સંલગ્ન કોલેજોનાં આચાર્યશ્રીઓને સવિનય જણાવવાનું કે, ચેરપર્સનશ્રી દ્વારા બી.એ.(ગુજરાતી) સેમેસ્ટર- ૦૫ અને ૦૬ SOP મુજબનો અભ્યાસક્રમ અધિકાર મંડળોની બહાલીની અપેક્ષાએ મંજૂરી આપવા માન.કુલપતિ સાહેબને ભલામણ કરેલ જે માન.કુલપતિશ્રીએ મંજૂર કરેલ છે. જેથી સંબંધિત તમામે તે મુજબ તેની અમલવારી કરવી.

(મુસદ્દો કુલસચિવશ્રીએ મંજૂર કરેલ છે.)

સહી/-
(ડૉ.આર.જી.પરમાર)
કુલસચિવ

બિડાણ:- ઉક્ત અભ્યાસક્રમ (સોફ્ટ કોપી)

રવાના કર્યું

પ્રતિ,

(૧)સૌરાષ્ટ્ર યુનિવર્સિટીની સંલગ્ન વિનયન કોલેજોના આચાર્યશ્રીઓ, સ્નાતક કેન્દ્રો/માન્ય સંસ્થાનાં વડાશ્રીઓ તરફ.

(૨) ગુજરાતી વિષયની અભ્યાસ સમિતિના સર્વે સભ્યશ્રીઓ

(૩) ડીનશ્રી, વિનયન વિદ્યાશાખા

નકલ જાણ અર્થે રવાના:-

૧.માન.કુલપતિશ્રી/કુલસચિવશ્રીના અંગત સચિવ

નકલ રવાના (યોગ્ય કાર્યવાહી અર્થે):-

૧. પરીક્ષા વિભાગ

૨. પી.જી.ટી.આર.વિભાગ

૩. જોડાણ વિભાગ

SAURASHTRA UNIVERSITY
Bachelor of Arts (UG Program)
NEP 2020 મુજબનો ગુજરાતી વિષયનો અભ્યાસક્રમ

જુન ૨૦૨૩ થી ક્રમશઃ અમલ

Sr.	Program Name	Sem.	Course/ Subject	Course Title	Paper No.	Credit	Internal Marks	External Marks	Practical/ Viva /Research/ Internship Marks	Total Marks	Course Code
Semester -5											
1	Bachelor of Arts UG	5	Major-DSC-11 : Gujarati	અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ : ભાગ-૧	DSC-11	04	50	50	-	100	
2	Bachelor of Arts UG	5	Major-DSC-12 : Gujarati	ગુજરાતી ભાષાનો ઇતિહાસ અને સ્વરૂપ -ભાગ : (ભાષાવિજ્ઞાન)૧	DSC-12	04	50	50	-	100	
2	Bachelor of Arts UG	5	Major-DSC-13 : Gujarati	સાહિત્ય વિવેચનના સિદ્ધાંતો -ભારતીયજ્ઞાન) :(સાહિત્ય પ્રણાલી મુજબ ભાગ-૧	DSC-13	04	50	50	-	100	
4	Bachelor of Arts UG	5	Minor-04 : Gujarati	નવલકથા - કૃતિ અધ્યયન : 'વેવિશાળ' - ઝવેરચંદ મેઘાણી	Minor--04	04	50	50	-	100	
5	Bachelor of Arts UG	5	Minor-05 : Gujarati	નવલિકા - કૃતિ અધ્યયન : 'ગુજરાતી વાર્તાસૃષ્ટિ :' - સં. બાબુ દાવલપુરા, ઉત્પલ પટેલ	Minor--05	04	50	50	-	100	
6	Bachelor of Arts UG	5	SEC-05 : Gujarati	વાચન કૌશલ	SEC-05	02	25	25	-	50	

SAURASHTRA UNIVERSITY

BOARD OF GUJARATI

Bachelor of Arts (B.A.) Semester - V (Five)									
Course: Major Course - 11									
Course Title: અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ: ભાગ-૧									
Program Name	Semester	Subject	Program Year	Program Applied	Course Category	Course Credit	Internal Exam	External Exam	Total Marks
Bachelor of Arts (UG)	5 (Five)	Gujarati	4 Year Honors & Research	June 2023 Gradually	Major	4 (Four)	50 Marks	50 Marks	100

Subject related matter									
1	Course Outcomes દરેક વિષયની શરૂઆતમાં દર્શાવેલ છે?								હા
2	Employability/Entrepreneurship/Skill Development પર કેન્દ્રિત થયેલ છે કે નહિ?								છે
3	Value added Courses Imparting Transferable and Life Skills ના ગુણો ધરાવે છે ?								હા
4	Major	હા	Minor	હા	Skill Enhancement Courses	હા	Ability Enhancement Courses	હા	Value Added Courses
5	Holistic Education	હા	IKS	હા	Multidisciplinary	હા	Exit/ Vocational Courses	હા	હા
6	દિવ્યાંગ માટે વિષય અંતર્ગત આનુસંગિક જોગવાઈ કરાયેલ છે?								હા
7	New India Literacy Programme (NILP) મુજબનો વિષય છે?								હા
8	Swayam પ્લેટફોર્મ પરના MOOC વિષય પર આધારિત આ વિષય છે ?								હા

Course Objectives and Outcomes									
Course Objectives: આ અભ્યાસક્રમનો મુખ્ય ઉદ્દેશ વિદ્યાર્થીઓને અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યના વિવિધ યુગો, તેમનાં પ્રેરક પરિબળો, મુખ્ય સર્જકો અને કૃતિઓનો વિગતવાર પરિચય કરાવવાનો છે. આ અભ્યાસક્રમ દ્વારા, તેઓ સુધારકયુગ, પંડિતયુગ અને ગાંધીયુગનાં લક્ષણો અને સાહિત્ય પર પડેલા પ્રભાવને સમજવા, સાહિત્યનાં વિવિધ સ્વરૂપોનો પરિચય મેળવવા અને તેમના વિશ્લેષણમાં કુશળતા વિકસાવી સક્ષમ બનાવવાનો હેતુ રહેલો છે.									
Course Outcome: - વિદ્યાર્થીઓને અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યના મુખ્ય યુગો અને તેમનાં લક્ષણોની તુલનાત્મક સમજ મળશે. - સાહિત્યના વિકાસમાં સામાજિક, રાજકીય અને સાંસ્કૃતિક પરિબળોની ભૂમિકા વિશે માહિતગાર થશે. - મહત્વના સર્જકો અને તેમની કૃતિઓનું સાહિત્યિક વિશ્લેષણ કરવાની ક્ષમતાનો વિકાસ થશે. - સાહિત્યનાં વિવિધ સ્વરૂપોનું તાત્ત્વિક અને વ્યાવહારિક જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરશે. - ગુજરાતી સાહિત્યના ઇતિહાસને આધુનિક પ્રવાહો સાથે જોડવાની ક્ષમતા વિકસાવશે. - સાહિત્ય ઇતિહાસના અભ્યાસ દ્વારા ભાષા અને સંસ્કૃતિ પ્રત્યે રસ જાગશે તેમજ ઊંડા અભ્યાસની ક્ષમતામાં વધારો થશે.									
Teaching-Learning Methods: Traditional, Lecture, Discussion, Practical, Case Study, Project-Based (PBL), E-Learning, Role-Playing, Q & A, Blended Learning.									
Total number of lectures: 60 (4 hours per week). A semester consists of 90 working days.									

Course Content (અભ્યાસક્રમની સામગ્રી)		
Unit	Description	Weightage
1	સુધારક યુગ : સાહિત્ય ઘડતરનાં પરિબળો, વિશિષ્ટતાઓ, સર્જકો તથા કૃતિઓ: (નોંધ: મધ્યકાલીન અને અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્ય વચ્ચેની ભેદરેખા, અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યને ઘડનારાં પરિબળો અને અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનું યુગ વિભાજન – આ ત્રણેય મુદ્દાઓનું અધ્યાપક કક્ષાએથી ભૂમિકા રૂપે અધ્યયન કરાવવું. વિગતે કે પરીક્ષાલક્ષી અભ્યાસ અપેક્ષિત નથી.) - સુધારક યુગીન સાહિત્યનાં પ્રેરક-પોષક પરિબળો તથા વિશિષ્ટતાઓ. - સુધારક યુગના પસંદગીના સર્જકો : (જીવન-સર્જનલક્ષી પરિચય) - દલપતરામ ડાહ્યાભાઈ ત્રવાડી - નર્મદાશંકર લાલશંકર દવે 'નર્મદ' - નવલરામ લક્ષ્મીરામ પંડ્યા - સુધારક યુગની પસંદગીની કૃતિઓ: કૃતિલક્ષી પરિચય) 'મિથ્યાભિમાન' – દલપતરામ 'મારી હકીકત' - 'નર્મદ' 'કરણ્ણલો' - નંદશંકર મહેતા 'ભટનું ભોપાળું' - નવલરામ લક્ષ્મીરામ પંડ્યા,	20% (10 Marks)
2	પંડિત યુગ : સાહિત્ય ઘડતરનાં પરિબળો, વિશિષ્ટતાઓ, સર્જકો અને કૃતિઓ: - પંડિતયુગીન સાહિત્યનાં પ્રેરક-પોષક પરિબળો તથા વિશિષ્ટતાઓ - પંડિત યુગના પસંદગીના સર્જકો : (જીવન-સર્જનલક્ષી પરિચય) - ગોવર્ધનરામ માધવરામ ત્રિપાઠી 'કાન્ત' - મણિશંકર રત્નજી ભટ્ટ - કવિ ન્હાનાલાલ દલપતરામ ત્રવાડી - બળવંતરાય ક. ઠાકોર - પંડિત યુગની પસંદગીની કૃતિઓ : (કૃતિલક્ષી પરિચય) 'સરસ્વતીચંદ્ર' - ગોવર્ધનરામ મા. ત્રિપાઠી 'રાઈનોપર્વત' – રમણભાઈ નીલકંઠ 'ભદ્રંભદ્ર' – રમણભાઈ નીલકંઠ 'જ્યાજ્ઞયંત' - ન્હાનાલાલ	20% (10 Marks)

3	ગાંધીયુગ : સાહિત્યનાં પરિબળો, વિશિષ્ટતાઓ, સર્જકો અને કૃતિઓ: - ગાંધીયુગીન સાહિત્યનાં પ્રેરક-પોષક પરિબળો અને વિશિષ્ટતાઓ - ગાંધીયુગના પસંદગીના સર્જકો: (જીવન-સર્જનલક્ષી પરિચય) - કનૈયાલાલ માણેકલાલ મુનશી 'ધૂમકેતુ' – ગૌરીશંકર ગોવર્ધનરામ જોશી 'સુંદરમ' – ત્રિભુવનદાસ લુહાર - ઉમાશંકર જોશી - ગાંધીયુગની પસંદગીની કૃતિઓ : (કૃતિલક્ષી પરિચય) 'સત્યના પ્રયોગો' – ગાંધીજી 'સ્મરણયાત્રા' – કાલેલકર 'પૃથિવીવલ્લભ' – મુનશી 'ભરેલો અગ્નિ' - ર. વિ. દેસાઈ	20% (10 Marks)
4	સાહિત્ય સ્વરૂપો અને સાહિત્યિક સંસ્થાઓનો પરિચય: - ગદ્યસાહિત્ય સ્વરૂપો: નવલકથા, નવલિકા, નાટક, આત્મકથા - પદ્યસાહિત્ય સ્વરૂપ : ખંડકાવ્ય, સોનેટ, ગઝલ, ગીત (ફક્ત સાહિત્ય સ્વરૂપનાં લક્ષણોનો અભ્યાસ જ અપેક્ષિત છે. સ્વરૂપનો વિકાસ અપેક્ષિત નથી) - સાહિત્યિક સંસ્થાઓનો પરિચય ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ, ગુજરાત સાહિત્ય અકાદમી, ગુજરાત વર્નાક્યુલર સોસાયટી, નર્મદ સાહિત્યસભા	20% (10 Marks)
5	ઉપરોક્ત એકમોમાંથી દસ હેતુલક્ષી-બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો	20% (10 Marks)

Learning Resources (પાઠ્યક્રમ તેમજ સંદર્ભ સાહિત્ય):

Text Books, Reference Books, Other resources (પાઠ્ય પુસ્તકો, સંદર્ભ પુસ્તકો, અન્ય સંસાધનો)

Reference Books:

- ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ, ભાગ:૩, ૪, ૫, ૬, ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
- અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસની વિકાસ રેખા, ભાગ ૨ થી ૫, ડૉ. ધીરુભાઈ ઠાકર
- અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ – ડૉ. પ્રસાદ બ્રહ્મભટ્ટ
- અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ – ડૉ. રમેશ એમ. ત્રિવેદી
- ગુજરાતી સાહિત્ય કોશ, ભાગ: ૧ થી ૩, સં. ચંદ્રકાંત ટોપીવાળા અને અન્ય

E-Resource Link :

○

Suggested equivalent online courses:

The question paper structure for the major subject is as follows:

Question: 1. _____(10)

OR

Question: 1. _____(10)

Question: 2. _____(10)

OR

Question: 2. _____(10)

Question: 3. _____(10)

OR

Question: 3. _____(10)

Question: 4. _____(10)

A] _____

B] _____

OR

Question: 4. _____(10)

A] _____

B] _____

Question: 5. Ten Multiple-Choice Questions (MCQs) (10)

SAURASHTRA UNIVERSITY

BOARD OF GUJARATI

Bachelor of Arts (B.A.) Semester - V (Five)									
Course: Major Course-12									
Course Title: ગુજરાતી ભાષાનો ઇતિહાસ અને સ્વરૂપ (ભાષાવિજ્ઞાન): ભાગ-૧									
Program Name	Semester	Subject	Program Year	Program Applied	Course Category	Course Credit	Internal Exam	External Exam	Total Marks
Bachelor of Arts (UG)	5 (Five)	Gujarati	4 Year Honors & Research	June 2023 Gradually	Major	4 (Four)	50 Marks	50 Marks	100

Subject related matter									
1	Course Outcomes દરેક વિષયની શરૂઆતમાં દર્શાવેલ છે?								હા
2	Employability/Entrepreneurship/Skill Development પર કેન્દ્રિત થયેલ છે કે નહિ?								છે
3	Value added Courses Imparting Transferable and Life Skills ના ગુણો ધરાવે છે ?								હા
4	Major	હા	Minor	હા	Skill Enhancement Courses	હા	Ability Enhancement Courses	હા	Value Added Courses
5	Holistic Education	હા	IKS	હા	Multidisciplinary	હા	Exit/ Vocational Courses	હા	હા
6	દિવ્યાંગ માટે વિષય અંતર્ગત આનુસંગિક જોગવાઈ કરાયેલ છે?								હા
7	New India Literacy Programme (NILP) મુજબનો વિષય છે?								હા
8	Swayam પ્લેટફોર્મ પરના MOOC વિષય પર આધારિત આ વિષય છે ?								હા

Course Objectives and Outcomes									
Course Objectives: - ભાષાનું મૂળભૂત જ્ઞાન આપવું અને ભાષાના સ્થાન તેમજ મહત્વની સમજણ આપવી. ભાષાનાં વિવિધ તત્ત્વો, તંત્ર અને સ્વરૂપની સમજ વિકસાવવી. ગુજરાતી ભાષાના ઇતિહાસ અને વિકાસની સમજ આપવી. ભાષાનાં વિવિધ સ્વરૂપો અને બોલીઓનો પરિચય કરાવવો. - આ અભ્યાસક્રમનો મુખ્ય ઉદ્દેશ વિદ્યાર્થીઓમાં ગુજરાતી ભાષા પ્રત્યે ઊંડો રસ અને કુશળતા વિકસાવવાનો છે, જેથી તેઓ ભાષાશાસ્ત્રીય અભિગમથી ભાષાને સમજી શકે અને તેનો અસરકારક રીતે પ્રયોગ કરી શકે.									
Course Outcome: આ અભ્યાસક્રમના પરિણામરૂપ, વિદ્યાર્થીઓમાં ભાષાશાસ્ત્રીય અભિગમ વિકસશે, તેઓ ગુજરાતી ભાષાની રચનાત્મકતા અને તર્કબદ્ધતા સમજવા માટે સમર્થ બનશે, અને ભાષાના વિવિધ સ્તરોમાં તેનો યોગ્ય પ્રયોગ કરી શકશે.									
Teaching-Learning Methods: Traditional, Lecture, Discussion, Practical, Case Study, Project-Based (PBL), E-Learning, Role- Playing, Q & A, Blended Learning.									
Total number of lectures: 60 (4 hours per week). A semester consists of 90 working days.									

Course Content (અભ્યાસક્રમની સામગ્રી)		
Unit	Description	Weightage
1	ભાષા પરિચય : 1. માનવસમાજમાં ભાષાનું સ્થાન, ભાષાનાં વિવિધ કાર્યો (ઉપયોગો) 2. ભાષાનાં વિવિધ અર્થો, ભાષા અને વાણી, ભાષા અને લેખન (લિપિ)	20% (10 Marks)
2	ભાષાનું સ્વરૂપ : 1. ભાષાની વ્યાખ્યા અને તેનાં (ભાષાનાં) સ્વરૂપગત લક્ષણો 2. ભાષાની આકૃતિ - ધ્વનિતંત્ર, રૂપતંત્ર, વાક્યતંત્ર, શબ્દભંડોળ-સામાન્ય પરિચય	20% (10 Marks)
3	ભાષાનું ધ્વનિતંત્ર (ધ્વનિવિચાર): 1. માન્ય ગુજરાતી ભાષાના ધ્વનિઘટકોનું ઉચ્ચારણ સ્થાન અને પ્રયત્ન પ્રમાણે વર્ગીકરણ : ▪ ૧. શૂન્યવાયુરંધ્ર : સ્પર્શ ધ્વનિઓ (વ્યંજનો) : કંઠ્ય સ્પર્શધ્વનિઓ, તાલવ્ય સ્પર્શ-સંઘર્ષધ્વનિઓ, મૂર્ધન્ય સ્પર્શધ્વનિઓ, દંત્ય સ્પર્શધ્વનિઓ, ઓષ્ઠ્ય સ્પર્શધ્વનિઓ. ▪ ૨. ઈષદ વાયુરંધ્ર અનુનાસિક ધ્વનિઓ, પાર્શ્વિક ધ્વનિઓ, પ્રકંપી ધ્વનિ, સંઘર્ષ ધ્વનિઓ, અર્ધસ્વરો ▪ ૩. વિસ્તારી (પૂર્ણ)વાયુરંધ્ર : સ્વર: સાદા સ્વરો, નાસિક્ય સ્વરો, મર્મર સ્વરો. 2. જંકચર, પ્લુતિ, સૂર અને સ્વરભાર (સહવર્તી ઘટકો) (નોંધ: અધ્યાપક ભૂમિકારૂપે ધ્વનિ નિર્માણ કરનારાં અંગો, ઉચ્ચારણ પ્રક્રિયા અને ધ્વનિઓના વિવિધ પ્રકારોની સમજૂતી આપશે. પરંતુ વિદ્યાર્થીઓ પાસે ગુજરાતીના ધ્વનિઘટકોના વર્ગીકરણ અને ભેદક ધર્મોના વર્ણનની જ અપેક્ષા છે.)	20% (10 Marks)
4	ભાષાનું રૂપતંત્ર (રૂપવિચાર): 1. અંગસાધક પ્રત્યયો: પૂર્વપ્રત્યય અને પરપ્રત્યય (ગુજરાતી શબ્દભંડોળમાં વ્યાપક રીતે કાર્યશીલ પ્રત્યયોનો જ પરિચય અપેક્ષિત છે.) 2. દ્વિરુક્ત અને રવાનુકારી શબ્દો 3. સમાસ રચના : 1) દ્વન્દ્વ સમાસ, 2) તત્પુરુષ સમાસ, 3) કર્મધારય સમાસ, 4) ઉપપદ સમાસ, 5) બહુવ્રિહી સમાસ, 6) અવ્યયીભાવ સમાસ (ગુજરાતી ભાષાની વાસ્તવિક સ્થિતિને લક્ષમાં રાખી સમાસ રચનાઓનો પરિચય કરાવવો)	20% (10 Marks)
5	ઉપરોક્ત એકમોમાંથી દસ હેતુલક્ષી-બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો	20% (10 Marks)

Learning Resources (પાઠ્યક્રમ તેમજ સંદર્ભ સાહિત્ય):
Text Books, Reference Books, Other resources (પાઠ્ય પુસ્તકો, સંદર્ભ પુસ્તકો, અન્ય સંસાધનો)
Reference Books: - ગુજરાતી ધ્વનિસ્વરૂપ અને ધ્વનિપરિવર્તન - પ્રબોધ પંડિત - ગુજરાતી ધ્વનિ વ્યવસ્થાની વિચારણા - પિંકી શાહ - ગુજરાતી ભાષા-ઉદગમ, વિકાસ અને સ્વરૂપ - ડૉ. કાંતિલાલ વ્યાસ

- ગુજરાતી ભાષાનું વ્યાકરણ – યોગેન્દ્ર વ્યાસ
- ગુજરાતી ભાષાનું ઐતિહાસિક વ્યાકરણ – ડૉ. હરિવલ્લભ ભાયાણી
- ગુજરાતી ભાષાના અંગસાધક પ્રત્યયો - ઊર્મિ દેસાઈ
- ગુજરાતી ભાષાના દ્વિરુક્ત પ્રયોગો – ડૉ. પ્રભાશંકર તેરૈયા
- ગુજરાતી નામિક સમાસો – ડૉ. જે. સિ. દવે
- ગુજરાતી વાક્યરચના – અરવિંદ ભંડારી
- થોડાક વ્યાકરણ વિચાર - ડૉ. હરિવલ્લભ ભાયાણી
- ધ્વનિસ્વરૂપની વિભાવના અને વિકાસ – ડૉ. ભરત મોદી
- બોલી વિજ્ઞાન અને ગુજરાતી બોલીઓ - યોગેન્દ્ર વ્યાસ
- ભાષાનુસંગ - ઊર્મિ દેસાઈ
- ભાષાવિજ્ઞાન પરિચય – ડૉ. રમેશ ત્રિવેદી
- ભાષા, સમાજ અને સાહિત્ય – ડૉ. યોગેન્દ્ર વ્યાસ
- ભાષાપરિચય અને ગુજરાતી ભાષાનું સ્વરૂપ – જયંત કોઠારી
- રૂપશાસ્ત્ર એક પરિચય - ઊર્મિ દેસાઈ
- વ્યાકરણ વિમર્શ – ઊર્મિ દેસાઈ

E-Resource Link :

○

Suggested equivalent online courses:

The question paper structure for the major subject is as follows:

Question: 1. _____(10)

OR

Question: 1. _____(10)

Question: 2. _____(10)

OR

Question: 2. _____(10)

Question: 3. _____(10)

OR

Question: 3. _____(10)

Question: 4. _____(10)

A] _____

B] _____

OR

Question: 4. _____(10)

A] _____

B] _____

Question: 5. Ten Multiple-Choice Questions (MCQs) (10)

SAURASHTRA UNIVERSITY

BOARD OF GUJARATI

Bachelor of Arts (B.A.) Semester - V (Five)									
Course: Major Course According to Indian Knowledge System									
Course Title: સાહિત્ય વિવેચનના સિદ્ધાંતો (ભારતીય જ્ઞાન-સાહિત્ય પ્રણાલી મુજબ) : ભાગ-૧									
Program Name	Semester	Subject	Program Year	Program Applied	Course Category	Course Credit	Internal Exam	External Exam	Total Marks
Bachelor of Arts (UG)	5 (Five)	Gujarati	4 Year Honors & Research	June 2023 Gradually	Major According to IKS	4 (Four)	50 Marks	50 Marks	100

Subject related matter											
1	Course Outcomes દરેક વિષયની શરૂઆતમાં દર્શાવેલ છે?										હા
2	Employability/Entrepreneurship/Skill Development પર કેન્દ્રિત થયેલ છે કે નહિ?										છે
3	Value added Courses Imparting Transferable and Life Skills ના ગુણો ધરાવે છે ?										હા
4	Major	હા	Minor	હા	Skill Enhancement Courses	હા	Ability Enhancement Courses	હા	Value Added Courses	હા	
5	Holistic Education	હા	IKS			હા	Multidisciplinary	હા	Exit/ Vocational Courses	હા	
6	દિવ્યાંગ માટે વિષય અંતર્ગત આનુસંગિક જોગવાઈ કરાયેલ છે?										હા
7	New India Literacy Programme (NILP) મુજબનો વિષય છે?										હા
8	Swayam પ્લેટફોર્મ પરના MOOC વિષય પર આધારિત આ વિષય છે ?										હા

Course Objectives and Outcomes
Course Objectives: આ અભ્યાસક્રમના હેતુઓ ભારતીય જ્ઞાન-સાહિત્ય પ્રણાલી (IKS) મુજબ ભારતીય સાહિત્ય વિવેચનના મૂળભૂત સિદ્ધાંતોની સમજૂતિ અને અભ્યાસ કરાવવાનો છે. મુખ્ય ઉદ્દેશો : - કલા અને સાહિત્યનો અભ્યાસ : કલાની મૂળભૂત વિભાવના અને વિવિધ અર્થોની સમજ, તેમજ લલિત અને લલિતેતર કળાઓના પરિચય સાથે સાહિત્યની ભારતીય પરંપરા મુજબ વ્યાખ્યા અને વર્ગીકરણની સમજ. - કાવ્યવિચાર અને તેનું મહત્વ: કાવ્ય સર્જન માટે જરૂરી શક્તિ, નિપુણતા અને અભ્યાસના તત્વો; ભારતીય કાવ્યપ્રયોજનો તેમજ ધ્વનિ, મધ્યમ, ચિત્રપ્રકારના કાવ્યોનો અભ્યાસ. - શબ્દશક્તિ અને તેનો અભ્યાસ: શબ્દ સ્વરૂપ તેમજ શબ્દશક્તિના મુખ્ય પ્રકારો (અભિધા, લક્ષણા, વ્યંજના) અને તેમનો તફાવત તથા ઉપયોગની સમજ કેળવવી. - સાહિત્યિક સંજ્ઞાઓનો પરિચય : કાવ્યશાસ્ત્ર, રસશાસ્ત્ર, અલંકારશાસ્ત્ર, છંદશાસ્ત્ર તેમજ સાહિત્ય સાથે જોડાયેલી અન્ય સંજ્ઞાઓ અને તેમની વ્યાખ્યાઓની સમજ મેળવવી. આ અભ્યાસક્રમ દ્વારા વિદ્યાર્થીઓને ભારતીય સાહિત્યવિવેચન પરંપરાનું ઊંડાણપૂર્વક જ્ઞાન પ્રાપ્ત થશે, તેમજ તેઓને વૈજ્ઞાનિક પદ્ધતિથી સાહિત્યના તત્ત્વોનું અધ્યયન કરવાની પ્રેરણા મળશે. Course Outcome: અભ્યાસક્રમ પૂર્ણ થયા પછી અપેક્ષિત પરિણામો : - કલા અને સાહિત્યનો ઊંડાણપૂર્વક અભ્યાસ : કલાની વ્યાખ્યાઓ અને અર્થોની ઊંડી સમજણ સાથે લલિત અને લલિતેતર કળાઓનો તફાવત, તેમની વ્યાખ્યાઓ અને સાહિત્ય સાથેના સંબંધની સમજ મેળવશે. - કાવ્યવિચાર અને કાવ્યપ્રયોજન સમજૂતી : કાવ્યલેખન માટે જરૂરી શક્તિ, નિપુણતા અને અભ્યાસ સાથે, કાવ્યપ્રયોજનના ભારતીય દૃષ્ટિકોણ અને કાવ્યોના વિવિધ પ્રકારોથી અવગત થશે.

- શબ્દ સ્વરૂપ અને શબ્દશક્તિ સમજ : અભિધા, લક્ષણા, વ્યંજના સહિત ભાષાની અભિવ્યક્તિશક્તિ અને શબ્દના સ્વરૂપની સમજ પ્રાપ્ત કરશે.
 - સાહિત્યિક સંજ્ઞાઓ અને તેમનો વિનિયોગ સમજ : કાવ્યશાસ્ત્ર, રસશાસ્ત્ર, અલંકારશાસ્ત્ર, છંદશાસ્ત્ર તથા સાહિત્યિક વિમર્શમાં ઉપયોગી તત્વો, જેમ કે કલ્પન, પ્રતીક અને વિડંબના(Irony)નું જ્ઞાન મેળવશે.
- વિદ્યાર્થીઓ ભારતીય સાહિત્ય વિવેચનની પરંપરાને ઊંડાણપૂર્વક સમજી શકે અને સાહિત્યના તત્વોનું વિશ્લેષણાત્મક અધ્યયન કરી શકે.

Teaching-Learning Methods:

Traditional, Lecture, Discussion, Practical, Case Study, Project-Based (PBL), E-Learning, Role- Playing, Q&A, Blended Learning.

Total number of lectures:

60 (4 hours per week). A semester consists of 90 working days.

Course Content (અભ્યાસક્રમનીસામગ્રી)

Unit	Description	Weightage
1	કલા અને સાહિત્ય: અ] કલા : (વિભાવના, અર્થ, વર્ગીકરણ અને સાહિત્યકલાની વિશેષતા) 1. કલાની વિભાવના 2. કલાના વિવિધ અર્થ 3. કલાનું વર્ગીકરણ (લલિત અને લલિતેતર કલા) 4. સાહિત્યકલાનીવિશેષતા (લલિતકલાના સંદર્ભે) બ] સાહિત્ય : (વિભાવના, અર્થ, વર્ગીકરણ) 1. સાહિત્યની વિભાવના (ભારતીય પરંપરા પ્રમાણે) 2. સાહિત્યના વિવિધ અર્થ 3. સાહિત્યનું વર્ગીકરણ (લલિત અને લલિતેતર સાહિત્ય)	20% (10 Marks)
2	કાવ્ય: 1. કાવ્યહેતુ (શક્તિ, નિપુણતા, અભ્યાસ) 2. કાવ્ય પ્રયોજન (ભારતીય પરંપરા પ્રમાણે) 3. કાવ્યના પ્રકાર (ધ્વનિ, મધ્યમ, ચિત્ર)	20% (10 Marks)
3	શબ્દશક્તિ : 1. શબ્દનું સ્વરૂપ : વર્ણ, લય અને અર્થ 2. શબ્દશક્તિ : અભિધા, લક્ષણા અને વ્યંજના 3. લક્ષણાનું સ્વરૂપ અને પ્રકારો	20% (10 Marks)
4	સાહિત્યિક સંજ્ઞા : (સામાન્ય સમજ અને સંક્ષિપ્ત નોંધ) 1. કાવ્યશાસ્ત્ર સંબંધિત સંજ્ઞા : કાવ્ય, રસ, ધ્વનિ, ગુણ, દોષ, વક્રોક્તિ 2. રસશાસ્ત્ર સંબંધિત સંજ્ઞા : ભાવ(સ્થાયી, સંચારી), વિભાવ, અનુભાવ	20% (10 Marks)

	3. અલંકારશાસ્ત્ર સંબંધિત સંજ્ઞા : અલંકાર- શબ્દાલંકાર, અર્થાલંકાર 4. છંદશાસ્ત્ર સંબંધિત સંજ્ઞા : છંદ- માત્રામેળ, રૂપમેળ, સંખ્યામેળ 5. અન્ય સાહિત્યિક સંજ્ઞાઓ : કલ્પન, પ્રતીક, પુરાકલ્પન, આચરની (વક્તા/ વિડંબના) (ઉપરોક્ત સાહિત્યિક સંજ્ઞાનો પ્રાથમિક પરિચય જ અપેક્ષિત)	
5	ઉપરોક્ત એકમોમાંથી દસ હેતુલક્ષી-બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો	20% (10 Marks)

Learning Resources (પાઠ્યક્રમ તેમજ સંદર્ભ સાહિત્ય):

Text Books, Reference Books, Other resources(પાઠ્ય પુસ્તકો, સંદર્ભ પુસ્તકો, અન્ય સંસાધનો)

Reference Books:

- ભારતીય કાવ્યસિદ્ધાંત - જયંત કોઠારી
- સાહિત્ય વિવેચનના સિદ્ધાંતો - નગીનદાસ પારેખ
- સાહિત્ય વિવેચનના સિદ્ધાંતો - સતીશ વ્યાસ, વિજય શાસ્ત્રી
- સાહિત્ય વિવેચનના સિદ્ધાંતો - મણિલાલ હ. પટેલ
- સાહિત્ય વિવેચનના સિદ્ધાંતો - પ્રસાદ બ્રહ્મભટ્ટ અને અન્ય
- ભારતીય સાહિત્ય વિચાર મંજૂષા - બેટાઈ - કંસાર
- સાહિત્યવિવેચન - ડૉ. બહેચરભાઈ પટેલ
- સાહિત્ય મીમાંસા (ભારતીય અને પાશ્ચાત્ય) - ડૉ. કુમાર જૈમિની શાસ્ત્રીય
- કળા, સાહિત્ય અને વિવેચન - પ્રમોદકુમાર પટેલ
- કલામીમાંસા સંનિધાન - ડૉ. સુમન શાહ
- સાહિત્યની અવધારણા - સં. ડૉ. એસ. ડી. મોરી, પ્રા. એચ. એલ. વાળા, પ્રા. એચ. વી. ચૌધરી

E-Resource Link :

○

Suggested equivalent online courses:

The question paper structure for the major subject is as follows:

Question: 1. _____(10)

OR

Question: 1. _____(10)

Question: 2. _____(10)

OR

Question: 2. _____(10)

Question: 3. _____(10)

OR

Question: 3. _____(10)

Question: 4. _____(10)

A] _____

B] _____

OR

Question: 4. _____(10)

A] _____

B] _____

Question: 5. Ten Multiple-Choice Questions (MCQs) (10)

SAURASHTRA UNIVERSITY

BOARD OF GUJARATI

Bachelor of Arts (B.A.) Semester - V (Five)									
Course: Minor Course-4									
Course Title: નવલકથા - કૃતિ અધ્યયન : 'વેવિશાળ' - ઝવેરચંદ મેઘાણી									
Program Name	Semester	Subject	Program Year	Program Applied	Course Category	Course Credit	Internal Exam	External Exam	Total Marks
Bachelor of Arts (UG)	5 (Five)	Gujarati	4 Year Honors & Research	June 2023 Gradually	Minor	4 (Four)	50 Marks	50 Marks	100

Subject related matter											
1	Course Outcomes દરેક વિષયની શરૂઆતમાં દર્શાવેલ છે?										હા
2	Employability/Entrepreneurship/Skill Development પર કેન્દ્રિત થયેલ છે કે નહિ?										છે
3	Value added Courses Imparting Transferable and Life Skills ના ગુણો ધરાવે છે ?										હા
4	Major	હા	Minor	હા	Skill Enhancement Courses	હા	Ability Enhancement Courses	હા	Value Added Courses	હા	
5	Holistic Education		હા	IKS		હા	Multidisciplinary	હા	Exit/ Vocational Courses	હા	
6	દિવ્યાંગ માટે વિષય અંતર્ગત આનુસંગિક જોગવાઈ કરાયેલ છે?										હા
7	New India Literacy Programme (NILP) મુજબનો વિષય છે?										હા
8	Swayam પ્લેટફોર્મ પરના MOOC વિષય પર આધારિત આ વિષય છે ?										હા

Course Objectives and Outcomes									
Course Objectives: આ અભ્યાસક્રમનો મુખ્ય ઉદ્દેશ વિદ્યાર્થીઓને ગુજરાતી સાહિત્યના સર્જક ઝવેરચંદ મેઘાણીના સર્જન અને તેની એક પ્રતિનિધિ કૃતિનો વિગતવાર પરિચય કરાવવાનો છે. આ અભ્યાસક્રમ દ્વારા, તેઓ સર્જકના સાહિત્યનાં પ્રેરક પરિબળો, લક્ષણો અને સાહિત્ય પર પડેલા તેનાં પ્રભાવને સમજવા, સાહિત્યનાં સ્વરૂપ નવલકથાનો પરિચય મેળવવા અને તેમના વિશ્લેષણમાં કુશળતા વિકસાવી સક્ષમ બનાવવાનો હેતુ રહેલો છે.									
Course Outcome: - વિદ્યાર્થીઓને અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યના યુગ અને તેમાં ગાંધીયુગનાં લક્ષણોની સમજ મળશે. - સાહિત્યના વિકાસમાં સામાજિક, અને સાંસ્કૃતિક પરિબળોની ભૂમિકા વિશે માહિતગાર થશે. - વિદ્યાર્થી ગ્રામિણ જીવન અને શહેરી જીવનનો પરિચય કેળવશે. - વિદ્યાર્થી ગ્રામિણ જીવન અને સંસ્કારો પ્રત્યે આદર કેળવશે. - મહત્વના સર્જક તરીકે મેઘાણી અને તેમની કૃતિઓનું સાહિત્યિક વિશ્લેષણ કરવાની ક્ષમતાનો વિકાસ થશે. - નવલકથા સ્વરૂપનું તાત્ત્વિક અને વ્યાવહારિક જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરશે. - ગુજરાતી સાહિત્યના નવલકથા ઇતિહાસને અન્ય સ્વરૂપો સાથે જોડવાની ક્ષમતા વિકસાવશે. - સાહિત્ય સ્વરૂપ નવલકથાનાં અભ્યાસ દ્વારા ભાષા અને સંસ્કૃતિ પ્રત્યે રસ જાગશે તેમજ ઊંડા અભ્યાસની ક્ષમતામાં વધારો થશે.									
Teaching-Learning Methods: Traditional, Lecture, Discussion, Practical, Case Study, Project-Based (PBL), E-Learning, Role-Playing, Q&A, Blended Learning.									
Total number of lectures: 60 (4 hours per week). A semester consists of 90 working days.									

Course Content (અભ્યાસક્રમની સામગ્રી)		
Unit	Description	Weightage
1	- સાહિત્ય સ્વરૂપ નવલકથાનાં લક્ષણો - ગુજરાતી નવલકથા સાહિત્યમાં 'વેવિશાળ'નું સ્થાન - ગુજરાતી નવલકથા 'વેવિશાળ'નું સમગ્રદર્શી મૂલ્યાંકન	20% (10 Marks)
2	- સામાજિક નવલકથા તરીકે 'વેવિશાળ'ની સમીક્ષા 'વેવિશાળ'માં તત્કાલીન સમાજજીવન 'વેવિશાળ' ની વસ્તુસંકલના	20% (10 Marks)
3	'વેવિશાળ'ની પાત્રસૃષ્ટિ 'વેવિશાળ'માં સુખલાલનું ચરિત્રચિત્રણ 'વેવિશાળ'માં સુશીલાનું ચરિત્રચિત્રણ 'વેવિશાળ'માં ચંપકલાલનું ચરિત્રચિત્રણ 'વેવિશાળ'માં ભાભુનું ચરિત્રચિત્રણ	20% (10 Marks)
4	સંક્ષિપ્ત નોંધ: 'વેવિશાળ'માં આરંભ-અંત 'વેવિશાળ' શીર્ષકની યથાર્થતા 'વેવિશાળ'માં સંવાદ 'વેવિશાળ'ની ભાષા-શૈલી 'વેવિશાળ'માં રસનિરૂપણ 'વેવિશાળ'નાં ગૌણ પાત્રો 'વેવિશાળ'માં ખુશાલનું પાત્રાલેખન 'વેવિશાળ'માં નર્સ લીનાનું પાત્રાલેખન	20% (10 Marks)
5	ઉપરોક્ત એકમોમાંથી દસ હેતુલક્ષી-બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો	20% (10 Marks)

Learning Resources (પાઠ્યક્રમ તેમજ સંદર્ભ સાહિત્ય):

Text Books, Reference Books, Other resources (પાઠ્ય પુસ્તકો, સંદર્ભ પુસ્તકો, અન્ય સંસાધનો)

Reference Books:

- ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ, ભાગ:૩, ૪, ૫, ૬, ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
- અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસની વિકાસ રેખા, ભાગ ૨ થી ૫, ડૉ. ધીરુભાઈ ઠાકર
- અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ – ડૉ. પ્રસાદ બ્રહ્મભટ્ટ
- અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ – ડૉ. રમેશ એમ. ત્રિવેદી
- ગુજરાતી સાહિત્ય કોશ, ભાગ: ૧ થી ૩, સં. ચંદ્રકાંત ટોપીવાળા અને અન્ય
- ગુજરાતી નવલકથા- રઘુવીર ચૌધરી, બાબુ દાવલપુરા
- ગુજરાતી કથાવિશ્વ(નવલકથા)- બાબુ દાવલપુરા
- નવલકથા : શિલ્પ અને સર્જન- નરેશ વેદ
- નવલકથા – શિરીષ પંચાલ
- મેઘાણીગ્રંથ ભાગ 1/2 – સંપાદક: ઉમાશંકર જોશી
- ‘વેવિશાળ’ એક સમીક્ષા- અમૃત રાણીગા
- મેઘાણી-મડિયાની નવલકથામાં સમાજજીવન- પ્રદીપ રાવલ

E-Resource Link :

- <https://gujarati.matrubharti.com/novels/1401/vevishal-by-zaverchand-meghani>
- <https://ekatrafoundation.org/p/meghan-i-vevishal>
- <https://rekhtagujarati.org/poets/jhaverchand-meghani/profile>
- <https://core.ac.uk/download/76643846.pdf>
- <https://gujarativishwakosh.org/%E0%AA%AE%E0%AB%87%E0%AA%98%E0%AA%BE%E0%AA%A3%E0%AB%80-%E0%AA%9D%E0%AA%B5%E0%AB%87%E0%AA%B0%E0%AA%9A%E0%AA%82%E0%AA%A6-%E0%AA%95%E0%AA%BE%E0%AA%B3%E0%AB%80%E0%AA%A6%E0%AA%BE%E0%AA%B8/>

Suggested equivalent online courses:

The structure of the Minor Question Paper is as follows:

Question: 1. _____(10)

OR

Question: 1. _____(10)

Question: 2. _____(10)

OR

Question: 2. _____(10)

Question: 3. _____(10)

OR

Question: 3. _____(10)

Question: 4. _____(10)

A] _____

B] _____

OR

Question: 4. _____(10)

A] _____

B] _____

Question: 5. Ten Multiple-Choice Questions (MCQs) (10)

SAURASHTRA UNIVERSITY

BOARD OF GUJARATI

Bachelor of Arts (B.A.) Semester - V (Five)									
Course: Minor Course-5									
Course Title: નવલિકા - કૃતિ અધ્યયન: 'ગુજરાતી વાર્તાસૃષ્ટિ': સં. - બાબુ દાવલપુરા, ઉત્પલ પટેલ									
Program Name	Semester	Subject	Program Year	Program Applied	Course Category	Course Credit	Internal Exam	External Exam	Total Marks
Bachelor of Arts	5 (Five)	Gujarati	4 Year Honors & Research	June 2023 Gradually	Minor	4 (Four)	50 Marks	50 Marks	100

Subject related matter									
1	Course Outcomes દરેક વિષયની શરૂઆતમાં દર્શાવેલ છે?								હા
2	Employability/Entrepreneurship/Skill Development પર કેન્દ્રિત થયેલ છે કે નહિ?								છે
3	Value added Courses Imparting Transferable and Life Skills ના ગુણો ધરાવે છે ?								હા
4	Major	હા	Minor	હા	Skill Enhancement Courses	હા	Ability Enhancement Courses	હા	Value Added Courses
5	Holistic Education	હા	IKS	હા	Multidisciplinary	હા	Exit/ Vocational Courses	હા	હા
6	દિવ્યાંગ માટે વિષય અંતર્ગત આનુસંગિક જોગવાઈ કરાયેલ છે?								હા
7	New India Literacy Programme (NILP) મુજબનો વિષય છે?								હા
8	Swayam પ્લેટફોર્મ પરના MOOC વિષય પર આધારિત આ વિષય છે ?								હા

Course Objectives and Outcome									
Course Objectives: નવલિકાના સ્વરૂપગત લક્ષણોની સમજ કેળવી નવલિકાઓનું મૂલ્યાંકન કરાવવું. વિવિધ યુગોમાં વાર્તાનું સ્થાન તથા વિષયવસ્તુમાં થયેલા પરિવર્તનથી માહિતગાર કરવો. ગાંધીયુગની નવલિકાઓનો સાહિત્યિક, સામાજિક અને સાંસ્કૃતિક પરિપ્રેક્ષ્યમાં અભ્યાસ કરીને લેખકોની દૃષ્ટિ અને તેમનાં સંદેશાથી અવગત કરવો. અનુગાંધીયુગમાં ઉદ્ભવેલી ભાષાની ભાત અને સંવેદનાત્મક પરિવર્તન સાથે સાથે લેખકોની વ્યક્તિગત અભિવ્યક્તિ અને સમાજ પ્રત્યેની પ્રતિસાદાત્મક દૃષ્ટિની પણ ઓળખ કરાવવી. આધુનિકયુગની નવલિકાઓમાં જોવા મળતી પ્રયોગશીલતા, માનસિક સંઘર્ષ, વિમૂઢતા અને આંતરિક સંવાદિતાની રજૂઆતને સમજવા માટે અભ્યાસકર્તાઓની દૃષ્ટિ કેળવવી. અનુઆધુનિક યુગના સાહિત્યમાં જોવા મળતા તૂટી ગયેલા મૂલ્યો, એકાંગિતા અને સંબંધોની તટસ્થતા જેવી વિશેષતાઓથી માહિતગાર કરવો.									
Course Outcome: વિદ્યાર્થીઓ નવલિકાના સ્વરૂપગત લક્ષણો ઓળખી શકે અને તેની રચનાત્મક શૈલીને સમજવા સક્ષમ બનશે. તેઓ જુદા જુદા યુગોની નવલિકાઓનું તાત્વિક અને ઐતિહાસિક પરિપ્રેક્ષ્યમાં મૂલ્યાંકન કરી શકશે. ગાંધીયુગની નવલિકાઓ દ્વારા સમાજસેવી વિચારધારાની ઓળખ તેમજ લેખકોના દૃષ્ટિકોણને સમજી શકશે. અનુગાંધીયુગમાં ભાષાની નવી અભિવ્યક્તિ અને વ્યક્તિગત લાગણીઓ કેવી રીતે સાહિત્યમાં પ્રગટે છે તેનું અનુસંધાન કરી શકશે. આધુનિક યુગમાં આવતી જુદી જુદી પ્રયોગશીલ શૈલીઓ, આંતરિક સંઘર્ષ અને માનસિક જટિલતાઓને સમજી શકશે, તથા અનુઆધુનિક યુગની નવલિકાઓમાં દેખાતા તૂટી ગયેલા મૂલ્યો અને સંબંધોની વાસ્તવિકતા વિશે માહિતગાર બનશે. આ તમામના આધારે તેઓ નવલિકાનું સચોટ અને વિસ્તૃત વિશ્લેષણ કરવાની કાબીલિયત હાંસલ કરશે.									
Teaching-Learning Methods: Traditional, Lecture, Discussion, Practical, Case Study, Project-Based (PBL), E-Learning, Role- Playing, Q&A, Blended Learning.									
Total number of lectures: 60 (4 hours per week). A semester consists of 90 working days.									

Course Content (અભ્યાસક્રમની સામગ્રી)		
Unit	Description	Weightage
1	- સાહિત્યસ્વરૂપ નવલિકાનાં લક્ષણો ‘ગુજરાતી વાર્તાસૃષ્ટિ’નું સમગ્રદર્શી મૂલ્યાંકન (આભ્યાસક્રમમાં સમાવિષ્ટ નવલિકાઓને આધારે) - ગાંધીયુગની નવલિકાઓ : - પોસ્ટઓફિસ - ‘ધૂમકેતુ’ - મુકુંદરાય - ‘દ્વિરેફ’ - માજા વેલાનું મૃત્યુ - ‘સુંદરમ્’ - છેલ્લું છાણું – ઉમાશંકર જોશી	20% (10 Marks)
2	- અનુગાંધીયુગની નવલિકાઓ: - સાચી ગજિયાણીનું કાપડું – પન્નાલાલ પટેલ - રૂપ – ગુલાબદાસ બ્રોકર - લોહીની સગાઈ – ઈશ્વર પેટલીકર - વાની મારી કોયલ –યુનીલાલ મડિયા	20% (10 Marks)
3	- આધુનિકયુગની નવલિકાઓ: - લોહીનું ટીપું – જયંત ખત્રી - થીગડું – સુરેશ જોશી - કાન – મધુ રાય - પોટકું – રઘુવીર ચૌધરી	20% (10 Marks)
4	- અનુઆધુનિકયુગની નવલિકાઓ: - અંધારી ગલીમાં સફેદ ટપકાં – હિમાંશી શેલત - આંધુ – મોહન પરમાર - ડમરી – મણિલાલ હ. પટેલ - ટેકરી –રામચંદ્ર પટેલ	20% (10 Marks)
5	ઉપરોક્ત એકમોમાંથી દસ હેતુલક્ષી-બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો	20% (10 Marks)

Learning Resources (પાઠ્યક્રમ તેમજ સંદર્ભ સાહિત્ય):

Text Books, Reference Books, Other resources(પાઠ્ય પુસ્તકો, સંદર્ભ પુસ્તકો, અન્ય સંસાધનો)

Reference Books:

- કથોપકથન - સુરેશ જોષી
- ટૂંકી વાર્તા અને ગુજરાતી ટૂંકી વાર્તા - સં. જયંત કોઠારી
- કથાવિચાર - પ્રમોદકુમાર પટેલ
- નવી વાર્તા સૃષ્ટિ - મણિલાલ હ. પટેલ
- વાર્તાપર્વ - બાબુ દાવલપુરા

E-Resource Link :

- <https://www.gujaratinots.com/2020/10/tunki-vaartanu-svarup-lakshno.html>
- <https://gujarativishwakosh.org/%E0%AA%9F%E0%AB%82%E0%AA%82%E0%AA%95%E0%AB%80-%E0%AA%B5%E0%AA%BE%E0%AA%B0%E0%AB%8D%E0%AA%A4%E0%AA%BE/>
- <https://ijaar.co.in/wp-content/uploads/2021/02/110207.pdf>
- https://wiki.ekatrafoundation.org/wiki/%E0%AA%B8%E0%AB%8D%E0%AA%B5%E0%AA%B0%E0%AB%82%E0%AA%A%E0%AA%B8%E0%AA%A8%E0%AB%8D%E0%AA%A8%E0%AA%BF%E0%AA%A7%E0%AA%BE%E0%AA%A8/%E0%AA%9F%E0%AB%82%E0%AA%82%E0%AA%95%E0%AB%80_%E0%AA%B5%E0%AA%BE%E0%AA%B0%E0%AB%8D%E0%AA%A4%E0%AA%BE-%E0%AA%B5%E0%AA%BF%E0%AA%9C%E0%AA%AF_%E0%AA%B6%E0%AA%BE%E0%AA%B8%E0%AB%8D%E0%AA%A4%E0%AB%8D%E0%AA%B0%E0%AB%80

○

Suggested equivalent online courses:

The structure of the Minor Question Paper is as follows:

Question: 1. _____(10)

OR

Question: 1. _____(10)

Question: 2. _____(10)

OR

Question: 2. _____(10)

Question: 3. _____(10)

OR

Question: 3. _____(10)

Question: 4. _____(10)

A] _____

B] _____

OR

Question: 4. _____(10)

A] _____

B] _____

Question: 5. Ten Multiple-Choice Questions (MCQs) (10)

SAURASHTRA UNIVERSITY

BOARD OF GUJARATI

Bachelor of Arts (B.A.) Semester - V (Five)									
Course: SEC-5									
Course Title: વાચન કૌશલ									
Program Name	Semester	Subject	Program Year	Program Applied	Course Category	Course Credit	Internal Exam	External Exam	Total Marks
Bachelor of Arts (UG)	5 (Five)	Gujarati	4 Year Honors & Research	June 2023 Gradually	SEC	2 (Two)	25 Marks	25 Marks	50

Subject related matter											
1	Course Outcomes દરેક વિષયની શરૂઆતમાં દર્શાવેલ છે?										હા
2	Employability/Entrepreneurship/Skill Development પર કેન્દ્રિત થયેલ છે કે નહિ?										છે
3	Value added Courses Imparting Transferable and Life Skills ના ગુણો ધરાવે છે ?										હા
4	Major	હા	Minor	હા	Skill Enhancement Courses	હા	Ability Enhancement Courses	હા	Value Added Courses	હા	
5	Holistic Education		હા	IKS		હા	Multidisciplinary	હા	Exit/ Vocational Courses		હા
6	દિવ્યાંગ માટે વિષય અંતર્ગત આનુસંગિક જોગવાઈ કરાયેલ છે?										હા
7	New India Literacy Programme (NILP) મુજબનો વિષય છે?										હા
8	Swayam પ્લેટફોર્મ પરના MOOC વિષય પર આધારિત આ વિષય છે ?										હા

Course Objectives and Outcomes									
Course Objectives: - વિદ્યાર્થીઓને વિવિધ પ્રકારના સાહિત્ય અને ટેક્સ્ટ્સ વાંચવામાં કુશળ બનાવવો. - વાચન કૌશલ્ય અને સમજણમાં સુધારો કરવો. - વિવેચનાત્મક વિચારશક્તિ અને વિશ્લેષણાત્મક કૌશલ્ય વિકસાવવું.									
Course Outcome: આ અભ્યાસક્રમ વિદ્યાર્થીઓને વાચન પ્રક્રિયાની સારી સમજણ આપશે, વાચન-લેખન કૌશલ્યમાં નિપુણ બનાવવામાં મદદ કરશે, વિવિધ પ્રકારના ટેક્સ્ટ્સની સારી સમજણ આપશે, વાચન વ્યૂહરચનાઓમાં નિપુણ બનાવવામાં મદદ કરશે, વિવેચનાત્મક અને વિશ્લેષણાત્મક વાચન કૌશલ્યમાં નિપુણ બનાવવામાં મદદ કરશે, વાચન પ્રવૃત્તિઓ અને પ્રોજેક્ટ્સમાં નિપુણ બનાવવામાં મદદ કરશે તેમજ તેમના શૈક્ષણિક અને વ્યાવસાયિક જીવનમાં ઉપયોગી સાબિત થશે.									
Teaching-Learning Methods: Traditional, Lecture, Discussion, Practical, Case Study, Project-Based (PBL), E-Learning, Role-Playing, Q&A, Blended Learning.									
Total number of lectures: 30 (2 hours per week). A semester consists of 90 working days.									

CourseContent (અભ્યાસક્રમની સામગ્રી)		
Unit	Description	Weightage
1	1. વાચનનો પરિચય: - વાચનના પ્રકારો: વ્યાખ્યા અને ઉદાહરણો - વાચનના તબક્કાઓ: પૂર્વ-વાચન, વાચન, અને વાચન પછીની પ્રવૃત્તિઓ 2. વાચન કૌશલ્ય: - મુખ્ય વિચાર અને સહાયક વિચારો ઓળખવા - સંદર્ભમાંથી અર્થ કાઢવા - અનુમાન અને અનુસંધાન 3. ટેક્સ્ટના પ્રકારો: - વાર્તાત્મક ટેક્સ્ટ - માહિતીપ્રદ ટેક્સ્ટ - દલીલાત્મક ટેક્સ્ટ	20% (10 Marks)
2	1. વાચન વ્યૂહરચનાઓ: - સ્કિમિંગ અને સ્કેનિંગ - નોંધો લેવી અને સારાંશ બનાવવો - પ્રશ્નો પૂછવા અને જવાબો શોધવા 2. વિવેચનાત્મક અને વિશ્લેષણાત્મક વાચન: - લેખકના દ્રષ્ટિકોણ અને ઉદ્દેશ્ય ઓળખવા - ટેક્સ્ટની સમીક્ષા અને મૂલ્યાંકન - તર્ક અને પુરાવા વિશ્લેષણ 3. વાચન પ્રવૃત્તિઓ અને પ્રોજેક્ટ્સ: - ગ્રુપ ચર્ચાઓ અને પ્રસ્તુતિઓ - પુસ્તક સમીક્ષાઓ અને રિપોર્ટ્સ - સ્વતંત્ર વાંચન અને પ્રતિસાદ	20% (10 Marks)
3	ઉપરોક્ત એકમોમાંથી પાંચ હેતુલક્ષી-બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો	10% (5 Marks)

Learning Resources (પાઠ્યક્રમ તેમજ સંદર્ભ સાહિત્ય):

Text Books, Reference Books, Other resources(પાઠ્ય પુસ્તકો, સંદર્ભ પુસ્તકો, અન્ય સંસાધનો)

Reference Books:

E-Resource Link :

- <https://www.realgujjuedu.in/2024/O2/reading-skills.html>
- <https://www.adda247.com/teaching-jobs-exam/hindi-pedagogy-study-notes-shravan-vachan-koshal/>
- https://okanha1.wordpress.com/wp-content/uploads/2014/O4/vachan_lekhen.pdf
- https://gcert.gujarat.gov.in/gcert/Portal/Document/1_1609_4A-FY_07102020.pdf

Suggested equivalent online courses:

The structure of the SEC Question Paper is as follows:

Question: 1. _____ (10)

OR

Question: 1. _____ (10)

Question: 2. _____ (10)

OR

Question: 2. Short Note: _____ (10)

(A)

(B)

Question: 3. Ten Multiple-Choice Questions (MCQs) (05)

SAURASHTRA UNIVERSITY
Bachelor of Arts (UG Program)
NEP 2020 મુજબનો ગુજરાતી વિષયનો અભ્યાસક્રમ
જુન ૨૦૨૩ થી ક્રમશઃ અમલ

Sr.	Program Name	Sem.	Course/ Subject	Course Title	Paper No.	Credit	Internal Marks	External Marks	Practical/ Viva /Research/ Internship Marks	Total Marks	Course Code
Semester -6											
1	Bachelor of Arts UG	6	Major-DSC-14 : Gujarati	અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ: ભાગ-૨	DSC-11	04	50	50	-	100	
2	Bachelor of Arts UG	6	Major-DSC-15 : Gujarati	ગુજરાતી ભાષાનો ઇતિહાસ અને સ્વરૂપ -ભાગ : (ભાષાવિજ્ઞાન)૨	DSC-12	04	50	50	-	100	
3	Bachelor of Arts UG	6	Major-DSC-16 : Gujarati	સાહિત્ય વિવેચનના સિદ્ધાંતો: ભાગ-૨	DSC-13	04	50	50	-	100	
4	Bachelor of Arts UG	6	Minor-06 : Gujarati	સ્મૃતિકથા - કૃતિ અધ્યયન : વનાંચલ" -જયંત પાઠક	Minor--04	04	50	50	-	100	
5	Bachelor of Arts UG	6	AEC-05 : Gujarati	ગુજરાતી ભાષા સજ્જતા (છંદ અને સમાસ)	AEC-05	02	25	25	-	50	
6	Bachelor of Arts UG	6	SEC-06: Gujarati	ઈન્ટર્નશીપ	SEC-06:	04	-	-	100	100	

SAURASHTRA UNIVERSITY

BOARD OF GUJARATI

Bachelor of Arts (B.A.) Semester - VI (Six)									
Course: Major Course -14									
Course Title: અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ: ભાગ-૨									
Program Name	Semester	Subject	Program Year	Program Applied	Course Category	Course Credit	Internal Exam	External Exam	Total Marks
Bachelor of Arts (UG)	6 (six)	Gujarati	4 Year Honors & Research	June 2023 Gradually	Major	4 (Four)	50 Marks	50 Marks	100

Subject related matter															
1	Course Outcomes દરેક વિષયની શરૂઆતમાં દર્શાવેલ છે?										હા				
2	Employability/Entrepreneurship/Skill Development પર કેન્દ્રિત થયેલ છે કે નહિ?										છે				
3	Value added Courses Imparting Transferable and Life Skills ના ગુણો ધરાવે છે ?										હા				
4	Major	હા	Minor		હા	Skill Enhancement Courses		હા	Ability Enhancement Courses		હા	Value Added Courses		હા	
5	Holistic Education			હા	IKS			હા	Multidisciplinary		હા	Exit/ Vocational Courses			હા
6	દ્વિવ્યાંગ માટે વિષય અંતર્ગત આનુસાંગિક જોગવાઈ કરાયેલ છે?										હા				
7	New India Literacy Programme (NILP) મુજબનો વિષય છે?										હા				
8	Swayam પ્લેટફોર્મ પરના MOOC વિષય પર આધારિત આ વિષય છે ?										હા				

Course Objectives and Outcomes									
Objectives of the Course: આ અભ્યાસક્રમનો મુખ્ય ઉદ્દેશ વિદ્યાર્થીઓને અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યના વિવિધ યુગો, તેમનાં પ્રેરક પરિબળો, મુખ્ય સર્જકો અને કૃતિઓનો વિગતવાર પરિચય કરાવવાનો છે. આ અભ્યાસક્રમ દ્વારા, તેઓ અનુગાંધીયુગ, આધુનિકયુગ તેમજ અનુઆધુનિકયુગનાં લક્ષણો અને સાહિત્ય પર પડેલા પ્રવાહોને સમજવા, સાહિત્યનાં વિવિધ સ્વરૂપોનો પરિચય મેળવવા અને તેમનાં વિશ્લેષણમાં કુશળતા વિકસાવી સક્ષમ બનાવવાનો હેતુ રહેલો છે.									
Outcome of the Course: - વિદ્યાર્થીઓને અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યના મુખ્ય યુગો અને તેમનાં લક્ષણોની તુલનાત્મક સમજ મળશે. - સાહિત્યના વિકાસમાં સામાજિક, રાજકીય અને સાંસ્કૃતિક પરિબળોની ભૂમિકા વિશે માહિતગાર થશે. - મહત્વના સર્જકો અને તેમની કૃતિઓનું સાહિત્યિક વિશ્લેષણ કરવાની ક્ષમતાનો વિકાસ થશે. - સાહિત્યનાં વિવિધ સ્વરૂપોનું તાત્ત્વિક અને વ્યાવહારિક જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરશે. - ગુજરાતી સાહિત્યના ઇતિહાસને આધુનિક પ્રવાહો સાથે જોડવાની ક્ષમતા વિકસાવશે. - સાહિત્ય ઇતિહાસના અભ્યાસ દ્વારા ભાષા અને સંસ્કૃતિ પ્રત્યે રસ જાગશે તેમજ ઊંડા અભ્યાસની ક્ષમતામાં વધારો થશે.									
Teaching-Learning Methods: Traditional, Lecture, Discussion, Practical, Case Study, Project-Based (PBL), E-Learning, Role- Playing, Q & A, Blended Learning.									
Total number of lectures: 60 (4 hours per week). A semester consists of 90 working days.									

Course Content (અભ્યાસક્રમની સામગ્રી)		
Unit	Description	Weightage
1	અનુગાંધીયુગ : - અનુગાંધીયુગીન સાહિત્યને ઘડનારાં પરિબલો - અનુગાંધીયુગીન સાહિત્યનાં વ્યવર્તક લક્ષણો - અનુગાંધીયુગના પસંદગીના સર્જકો : (જીવન-સર્જનલક્ષી પરિચય) 'દર્શક' - મનુભાઈ રાજારામ પંચોળી - પન્નાલાલ નાનાલાલ પટેલ - યુનીલાલ કાલિદાસ મડિયા - રાજેન્દ્ર કેશવલાલ શાહ - અનુગાંધીયુગની પસંદગીની કૃતિઓ : (કૃતિલક્ષી પરિચય) 'માનવીની ભવાઈ' - પન્નાલાલ પટેલ 'કુમકુમ અને આશકા' - મડિયા 'ધ્વનિ' - રાજેન્દ્ર શાહ 'માધવ ક્યાંય નથી' - હરીન્દ્ર દવે	20% (10 Marks)
2	આધુનિક યુગ : - આધુનિકતાની વિભાવના - આધુનિક ગુજરાતી સાહિત્યને ઘડનારાં પરિબલો - આધુનિક ગુજરાતી સાહિત્યની લાક્ષણિકતા - આધુનિક ગુજરાતી સાહિત્યના પસંદગીના સર્જકો: (જીવન-સર્જનલક્ષી પરિચય) - સુરેશ હ. જોષી - લાભશંકર ઠાકર - મધુ રાય - રઘુવીર ચૌધરી - આધુનિક ગુજરાતી સાહિત્યની પસંદગીની કૃતિઓ : (કૃતિલક્ષી પરિચય) 'પેરેલિસિસ' - ચંદ્રકાંત બક્ષી 'ફેરો' - રાધેશ્યામ શર્મા 'નિશાચક્ર' - કિશોર જાદવ 'મહાભિનિષ્ક્રમણ' - મુકુન્દ પરીખ	20% (10 Marks)

3	અનુઆધુનિક યુગ : 1. અનુઆધુનિકતાની વિભાવના 2. અનુઆધુનિક ગુજરાતી સાહિત્યને ઘડનારાં પરિબળો 3. અનુઆધુનિક ગુજરાતી સાહિત્યની લાક્ષણિકતા 4. અનુઆધુનિક ગુજરાતી સાહિત્યના પસંદગીના સર્જકો : (જીવન-સર્જનલક્ષી પરિચય) • વીનેશ અંતાણી • હિમાંશી શેલત • મોહન પરમાર • હરીશ મીનાશ્રુ 5. અનુઆધુનિક ગુજરાતી સાહિત્યની પસંદગીની કૃતિઓ: (વસ્તુલક્ષી પરિચય) • ‘બત્રીસ પૂતળીની વેદના’ - ઇલા આરબ મહેતા • ‘દિશાન્તર’ – ધીરેન્દ્ર મહેતા • ‘ફૂલો’ – અશોકપુરી ગોસ્વામી • ‘આંગળિયાત’- જોસેફ મેકવાન	20% (10 Marks)
4	સાહિત્યિક સામયિકો અને પ્રવાહદર્શન : 1. અનુઆધુનિક પ્રવાહદર્શન (સામાન્ય પરિચય): • આધુનિક ગુજરાતી અછાંદસ કવિતા • આધુનિક ગુજરાતી ટૂંકીવાર્તા • એબ્સર્ડ એકાંકી • આધુનિક ગુજરાતી લલિત નિબંધ 2. અનુઆધુનિક પ્રવાહદર્શન (સામાન્ય પરિચય): • અનુઆધુનિક ગઝલ • અનુઆધુનિક ટૂંકીવાર્તા • અનુઆધુનિક નિબંધ • અનુઆધુનિક પ્રવાસ સાહિત્ય 3. સાહિત્યિક સામયિકો (સામાન્ય પરિચય): ‘પરબ’, ‘શબ્દસૃષ્ટિ’, ‘બુદ્ધિપ્રકાશ’, ‘ફાર્બસ ગુજરાતીસભા ત્રૈમાસિક’	20% (10 Marks)
5	ઉપરોક્ત એકમોમાંથી દસ હેતુલક્ષી-બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો	20% (10 Marks)

Learning Resources (પાઠ્યક્રમ તેમજ સંદર્ભ સાહિત્ય):

Text Books, Reference Books, Other resources (પાઠ્ય પુસ્તકો, સંદર્ભ પુસ્તકો, અન્ય સંસાધનો)

Reference Books:

- ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ, ભાગ:૩, ૪, ૫, ૬, ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
- અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસની વિકાસ રેખા, ભાગ ૨ થી ૫, ડૉ. ધીરુભાઈ ઠાકર
- અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ – ડૉ. પ્રસાદ બ્રહ્મભટ્ટ
- અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ – ડૉ. રમેશ એમ. ત્રિવેદી
- ગુજરાતી સાહિત્ય કોશ, ભાગ: ૧ થી ૩, સં. ચંદ્રકાંત ટોપીવાળા અને અન્ય

E-Resource Link :

○

Suggested equivalent online courses:

The question paper structure for the major subject is as follows:

Question: 1. _____(10)

OR

Question: 1. _____(10)

Question: 2. _____(10)

OR

Question: 2. _____(10)

Question: 3. _____(10)

OR

Question: 3. _____(10)

Question: 4. _____(10)

A] _____

B] _____

OR

Question: 4. _____(10)

A] _____

B] _____

Question: 5. Ten Multiple-Choice Questions (MCQs) (10)

SAURASHTRA UNIVERSITY

BOARD OF GUJARATI

Bachelor of Arts (B.A.) Semester - VI (Six)

Course: Major Course - 15

Course Title: ગુજરાતી ભાષાનો ઇતિહાસ અને સ્વરૂપ (ભાષાવિજ્ઞાન): ભાગ-૨

Program Name	Semester	Subject	Program Year	Program Applied	Course Category	Course Credit	Internal Exam	External Exam	Total Marks
Bachelor of Arts (UG)	6 (Six)	Gujarati	4 Year Honors & Research	June 2023 Gradually	Major	4 (Four)	50 Marks	50 Marks	100

Subject related matter

1	Course Outcomes દરેક વિષયની શરૂઆતમાં દર્શાવેલ છે?										હા
2	Employability/Entrepreneurship/Skill Development પર કેન્દ્રિત થયેલ છે કે નહિ?										છે
3	Value added Courses Imparting Transferable and Life Skills ના ગુણો ધરાવે છે ?										હા
4	Major	હા	Minor	હા	Skill Enhancement Courses	હા	Ability Enhancement Courses	હા	Value Added Courses	હા	
5	Holistic Education	હા	IKS	હા	Multidisciplinary	હા	Exit/ Vocational Courses	હા		હા	
6	દિવ્યાંગ માટે વિષય અંતર્ગત આનુસંગિક જોગવાઈ કરાયેલ છે?										હા
7	New India Literacy Programme (NILP) મુજબનો વિષય છે?										હા
8	Swayam પ્લેટફોર્મ પરના MOOC વિષય પર આધારિત આ વિષય છે ?										હા

Course Objectives and Outcomes

Objectives of the Course:

- ભાષાનું મૂળભૂત જ્ઞાન આપવું અને ભાષાનાં સ્થાનની તેમજ ભાષાનાં મહત્વની સમજણ આપવી. ભાષાના વિવિધ તત્ત્વો, તંત્ર અને સ્વરૂપની સમજ વિકસાવવી. ગુજરાતી ભાષાના ઇતિહાસ અને વિકાસની સમજ આપવી. ભાષાના વિવિધ સ્વરૂપો અને બોલીઓનો પરિચય કરાવવો.
- આ અભ્યાસક્રમનો મુખ્ય ઉદ્દેશ વિદ્યાર્થીઓમાં ગુજરાતી ભાષા પ્રત્યે ઊંડો રસ અને કુશળતા વિકસાવવાનો છે, જેથી તેઓ ભાષાશાસ્ત્રીય અભિગમથી ભાષાને સમજી શકે અને તેનો અસરકારક રીતે પ્રયોગ કરી શકે.

Outcome of the Course:

- આ અભ્યાસક્રમના પરિણામરૂપ, વિદ્યાર્થીઓમાં ભાષાશાસ્ત્રીય અભિગમ વિકસે, તેઓ ગુજરાતી ભાષાની રચનાત્મકતા અને તર્કબદ્ધતા સમજવા માટે સમર્થ બનશે, અને ભાષાના વિવિધ સ્તરોમાં તેનો યોગ્ય પ્રયોગ કરી શકશે.

Teaching-Learning Methods:

Traditional, Lecture, Discussion, Practical, Case Study, Project-Based (PBL), E-Learning, Role- Playing, Q & A, Blended Learning.

Total number of lectures:

60 (4 hours per week). A semester consists of 90 working days.

Course Content (અભ્યાસક્રમની સામગ્રી)		
Unit	Description	Weightage
1	ભાષાનું રૂપતંત્ર (રૂપવિચાર): - વચન વ્યવસ્થા- વચન વ્યક્ત કરવાની રીતો, 'ઓ' પ્રત્યયના વિનિયોગની ખાસિયતો, બહુવચનના અર્થો - લિંગ વ્યવસ્થા - લિંગવાચક પ્રત્યયો, લિંગભેદના અર્થો - વિભક્તિ વ્યવસ્થા (અનુગોના વિવિધ અર્થોની જાણકારી પણ અપેક્ષિત છે.) - સંજ્ઞા, સર્વનામ અને વિશેષણની લિંગ, વચન અને વિભક્તિ સાથેની રૂપરચના - મૂળઅંગ અને સાધિતઅંગ(આખ્યાતિક અંગ : સાદુ, કર્મણિ અંગ અને પ્રેરક) - કૃદંતો: એમના પ્રકારો, પ્રયોગો અને અર્થો - ક્રિયાવિશેષણો, સંયોજકો અને નિપાતોનો રૂપરચનાલક્ષી અને અર્થલક્ષી પરિચય	20% (10 Marks)
2	ભાષાનું વાક્યતંત્ર (વાક્યવિચાર): - પદક્રમ અને પદસંવાદની લાક્ષણિકતા - વાક્યના પ્રકારો : - કારકત્વની દૃષ્ટિએ: કર્તરિ, કર્મણિ, ભાવે, પ્રેરક - પ્રયોજનની દૃષ્ટિએ: નિર્દેશાર્થ, પ્રશ્નાર્થ, આજ્ઞાર્થ, વિધ્યર્થ, ઉદ્ગારવાચક - રચનાની દૃષ્ટિએ: સાદી રચના, મિશ્ર રચના, સંયુક્ત રચના તથા સંકુલ રચના	20% (10 Marks)
3	ભાષાનો ઇતિહાસ: - ભારત-યુરોપીય ભાષાકુળની એક શાખા લેખે ભારતીય આર્યભાષાનો એક ભાગ, એના વિકાસના ત્રણ તબક્કાઓના નિર્દેશ સાથે પરિચય (નોંધ: વિવિધ તબક્કાના ભાષાકીય લક્ષણોની જાણકારી અપેક્ષિત નથી.) - ગુજરાતી ભાષાનો ઉદભવ અને વિકાસ – એની ત્રણ ભૂમિકાના મહત્ત્વના ભાષાકીય લક્ષણોના પરિચય સાથે. - ગુજરાતી શબ્દભંડોળ : (તત્સમ, તદ્ભવ, દેશ્ય શબ્દો ઉપરાંત ભારતીય તેમજ વિદેશી ભાષાના શબ્દોનો સામાન્ય ખ્યાલ અપેક્ષિત)	20% (10 Marks)
4	ભાષાનાં વિવિધ સ્વરૂપો: - ભાષા અને બોલી વચ્ચેનો ભેદ - ભાષાના સામાજિક, સાંસ્કૃતિક, પ્રાસંગિક સ્વરૂપભેદો - ગુજરાતી બોલીઓની ઉચ્ચારણ, વ્યાકરણ અને શબ્દભંડોળ વિષયક લાક્ષણિકતાઓ: - સૌરાષ્ટ્રની સૌરાષ્ટ્રી બોલી	20% (10 Marks)

	- ઉત્તર ગુજરાતની પદ્યની બોલી - મધ્ય ગુજરાતની ચરોતરી બોલી - દક્ષિણ ગુજરાતની સુરતી બોલી	
5	ઉપરોક્ત એકમોમાંથી દસ હેતુલક્ષી-બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો	20% (10 Marks)

Learning Resources (પાઠ્યક્રમ તેમજ સંદર્ભ સાહિત્ય):	
Text Books, Reference Books, Other resources (પાઠ્ય પુસ્તકો, સંદર્ભ પુસ્તકો, અન્ય સંસાધનો)	
Reference Books: - ગુજરાતી ધ્વનિસ્વરૂપ અને ધ્વનિપરિવર્તન - પ્રબોધ પંડિત - ગુજરાતી ધ્વનિ વ્યવસ્થાની વિચારણા - પિંકી શાહ - ગુજરાતી ભાષા-ઉદગમ, વિકાસ અને સ્વરૂપ - ડૉ. કાંતિલાલ વ્યાસ - ગુજરાતી ભાષાનું વ્યાકરણ - યોગેન્દ્ર વ્યાસ - ગુજરાતી ભાષાનું ઐતિહાસિક વ્યાકરણ - ડૉ. હરિવલ્લભ ભાયાણી - ગુજરાતી ભાષાના અંગસાધક પ્રત્યયો - ઊર્મિ દેસાઈ - ગુજરાતી ભાષાના દ્વિરૂક્ત પ્રયોગો - ડૉ. પ્રભાશંકર તેરૈયા - ગુજરાતી નામિક સમાસો - ડૉ. જી. સી. દવે - ગુજરાતી ભાષા સૌંદર્ય - ભાષા નિયામકની કચેરી, ગાંધીનગર - ગુજરાતી વાક્યરચના - અરવિંદ ભંડારી - ભાષા વિવેક - ભાષા નિયામકની કચેરી, ગાંધીનગર - થોડાક વ્યાકરણ વિચાર - ડૉ. હરિવલ્લભ ભાયાણી - ધ્વનિસ્વરૂપની વિભાવના અને વિકાસ - ડૉ. ભરત મોદી - બોલી વિજ્ઞાન અને ગુજરાતી બોલીઓ - યોગેન્દ્ર વ્યાસ - ભાષાનુસંગ - ઊર્મિ દેસાઈ - ભાષાવિજ્ઞાન પરિચય - ડૉ. રમેશ ત્રિવેદી - ભાષા, સમાજ અને સાહિત્ય - ડૉ. યોગેન્દ્ર વ્યાસ - ભાષાપરિચય અને ગુજરાતી ભાષાનું સ્વરૂપ - જયંત કોઠારી - રૂપશાસ્ત્ર એક પરિચય - ઊર્મિ દેસાઈ - વ્યાકરણ વિમર્શ - ઊર્મિ દેસાઈ	
E-Resource Link : ○	
Suggested equivalent online courses:	

The question paper structure for the major subject is as follows:

Question: 1. _____(10)

OR

Question: 1. _____(10)

Question: 2. _____(10)

OR

Question: 2. _____(10)

Question: 3. _____(10)

OR

Question: 3. _____(10)

Question: 4. _____(10)

A] _____

B] _____

OR

Question: 4. _____(10)

A] _____

B] _____

Question: 5. Ten Multiple-Choice Questions (MCQs) (10)

SAURASHTRA UNIVERSITY

BOARD OF GUJARATI

Bachelor of Arts (B.A.) Semester - VI (Six)									
Course: Major Course-16									
Course Title: સાહિત્ય વિવેચનના સિદ્ધાંતો: ભાગ-૨									
Program Name	Semester	Subject	Program Year	Program Applied	Course Category	Course Credit	Internal Exam	External Exam	Total Marks
Bachelor of Arts (UG)	6 (Six)	Gujarati	4 Year Honors & Research	June 2023 Gradually	Major	4 (Four)	50 Marks	50 Marks	100

Subject related matter									
1	Course Outcomes દરેક વિષયની શરૂઆતમાં દર્શાવેલ છે?								હા
2	Employability/Entrepreneurship/Skill Development પર કેન્દ્રિત થયેલ છે કે નહિ?								છે
3	Value added Courses Imparting Transferable and Life Skills ના ગુણો ધરાવે છે?								હા
4	Major	હા	Minor	હા	Skill Enhancement Courses	હા	Ability Enhancement Courses	હા	Value Added Courses
5	Holistic Education	હા	IKS	હા	Multidisciplinary	હા	Exit/ Vocational Courses	હા	
6	દિવ્યાંગ માટે વિષય અંતર્ગત આનુસંગિક જોગવાઈ કરાયેલ છે?								હા
7	New India Literacy Programme (NILP) મુજબનો વિષય છે?								હા
8	Swayam પ્લેટફોર્મ પરના MOOC વિષય પર આધારિત આ વિષય છે ?								હા

Course Objectives and Outcomes									
Objectives of the Course: આ અભ્યાસક્રમનો ઉદ્દેશ વિદ્યાર્થીઓમાં સાહિત્યના સર્જન, ભાવનઅને વિવેચન અંગે ગહન સમજણ કેળવવાનો છે. - સર્જન અને ભાવનના પરસ્પર સંબંધની સમજ, સર્જનપ્રક્રિયાની સમજ, સાહિત્યિક તત્વોની સમજૂતી સાથે પ્રતિભા, તેના પ્રભેદો અને તેના મહત્વની સમજ કેળવવી. - વિવેચન અને ભાવન વચ્ચેનો તફાવત, વિવેચનનું પ્રયોજન, તેની મહત્વતા, તેમજ વિવેચકના ગુણો અને વિવેચનની તકેદારીઓથી માહિતગાર કરવા. - વિવેચનની ઐતિહાસિક, તુલનાત્મક, સૈદ્ધાંતિક, કૃતિલક્ષી, કર્તાલક્ષી તેમજ સ્વરૂપલક્ષી પદ્ધતિઓની સમજણ કેળવવી અને એ પદ્ધતિને આધારે સાહિત્યકૃતિનું વિશ્લેષણ શીખવવું. - વિવિધ સાહિત્યિક વાદોનો સાહિત્યમાં પ્રયોગની દૃષ્ટિએ સમજણ મેળવવી. અને તેની લાક્ષણિકતાઓ તથા અસરકારકતાનો પરિચય કરાવવો. આ અભ્યાસક્રમ વિદ્યાર્થીઓમાં વિવેચનાત્મક અને વિશ્લેષણાત્મક અભિગમ વિકસાવશે. જે તેમને સાહિત્યના ઊંડા અભ્યાસ માટે ઉપયોગી થશે.									
Outcome of the Course: અભ્યાસક્રમ પૂર્ણ થયા પછી અપેક્ષિત પરિણામો : સર્જન અને ભાવનના સંબંધ અંગે સ્પષ્ટતા થશે. સર્જનપ્રક્રિયાની ઊંડાણપૂર્વકની સમજ વિકસશે. સાહિત્યિક તત્વો અંગે વિવેચનાત્મક દૃષ્ટિકોણ વિકસશે. વિવેચન અને ભાવન વચ્ચેનો તફાવત સમજશે, વિવેચનનું પ્રયોજન અને સાહિત્યમાં તેનું મહત્ત્વ જાણીને તેનો અસરકારક ઉપયોગ કરી શકશે. સાથે જ, વિવેચક તરીકે જરૂરી ગુણો કેળવી, વિવેચનના કાર્યક્ષેત્ર અને શક્યતાઓ અંગે વ્યાવસાયિક સમજ વિકસાવશે.									

- વિભિન્ન વિવેચનપદ્ધતિઓ અને સાહિત્યિક વલણોના અભ્યાસથી વિશ્લેષણાત્મક અભિગમ અને તર્કશક્તિ વિકસાવશે. વિદ્વત્તાપૂર્ણ વિવેચન લખવા અને સાહિત્ય વિશ્લેષણ માટે પરંપરાગત અને આધુનિક પદ્ધતિઓનો ઉપયોગ કરી શકશે, જે રિસર્ચ અને શિક્ષણક્ષેત્રે ઉપયોગી સાબિત થશે.
- આમ, આ અભ્યાસક્રમ દ્વારા વિદ્યાર્થીઓ ભાવન, સર્જન, વિવેચન અને સાહિત્યિક વલણોની વૈજ્ઞાનિક સમજણ મેળવી શકશે અને તેને પોતાનાં અભ્યાસ તેમજ વ્યાવસાયિક કારકિર્દીમાં ઉપયોગ કરી શકશે.

Teaching-Learning Methods:

Traditional, Lecture, Discussion, Practical, Case Study, Project-Based (PBL), E-Learning, Role- Playing, Q&A, Blended Learning.

Total number of lectures:

60 (4 hours per week). A semester consists of 90 working days.

Course Content (અભ્યાસક્રમની સામગ્રી)		
Unit	Description	Weightage
1	સર્જન-ભાવન : - સર્જન અને ભાવન - સર્જનની પ્રક્રિયા : અનુભૂતિનું સાહિત્યમાં રૂપાંતર - અભિવ્યક્તિ, પ્રતિનિધાન અને પ્રત્યાયન - પ્રતિભા : ભાવચિત્રી અને કારચિત્રી	20% (10 Marks)
2	વિવેચન: - ભાવન અને વિવેચન - વિવેચનનું પ્રયોજન - વિવેચનનું કાર્યક્ષેત્ર - વિવેચકના ગુણ-સજ્જતા	20% (10 Marks)
3	વિવેચન પદ્ધતિ: - ઐતિહાસિક પદ્ધતિ - તુલનાત્મક પદ્ધતિ - સૈદ્ધાંતિક પદ્ધતિ - કૃતિલક્ષી પદ્ધતિ - કર્તાલક્ષી પદ્ધતિ - સ્વરૂપલક્ષી પદ્ધતિ (નોંધ : ઉપરોક્ત પદ્ધતિઓનો પ્રાથમિક પરિચય જ અપેક્ષિત)	20% (10 Marks)
4	સાહિત્યિક વાદો(વલણો): - પ્રશિષ્ટતાવાદ (Classicism) - રંગદર્શિતાવાદ (Impressionism) - સૌન્દર્યનિષ્ઠતાવાદ (Aestheticism) - વાસ્તવવાદ (Realism) - પરાવાસ્તવવાદ (Surrealism) - આધુનિકતાવાદ (Modernism) (નોંધ : ઉપરોક્ત વાદોનો પ્રાથમિક પરિચય જ અપેક્ષિત)	20% (10 Marks)
5	ઉપરોક્ત એકમોમાંથી દસ હેતુલક્ષી-બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો	20% (10 Marks)

Learning Resources (પાઠ્યક્રમ તેમજ સંદર્ભ સાહિત્ય):

Text Books, Reference Books, Other resources(પાઠ્ય પુસ્તકો, સંદર્ભ પુસ્તકો, અન્ય સંસાધનો)

Reference Books:

- ભારતીય કાવ્યસિદ્ધાંત - જયંત કોઠારી
- સાહિત્ય વિવેચનના સિદ્ધાંતો - નગીનદાસ પારેખ
- સાહિત્ય વિવેચનના સિદ્ધાંતો - સતીશ વ્યાસ, વિજય શાસ્ત્રી
- સાહિત્ય વિવેચનના સિદ્ધાંતો - મણિલાલ હ. પટેલ
- સાહિત્ય વિવેચનના સિદ્ધાંતો - પ્રસાદ બ્રહ્મભટ્ટ અને અન્ય
- ભારતીય સાહિત્ય વિચાર મંજૂષા - બેટાઈ - કંસાર
- સાહિત્યવિવેચન - ડૉ. બહેચરભાઈ પટેલ
- સાહિત્ય મીમાંસા (ભારતીય અને પાશ્ચાત્ય) - ડૉ. કુમાર જૈમિની શાસ્ત્રીય
- કળા, સાહિત્ય અને વિવેચન - પ્રમોદકુમાર પટેલ
- કલામીમાંસા સંનિધાન - ડૉ. સુમન શાહ
- સાહિત્યની અવધારણા - સં. ડૉ. એસ. ડી. મોરી, પ્રા. એચ. એલ. વાળા, પ્રા. એચ. વી. ચૌધરી

E-Resource Link :

○

Suggested equivalent online courses:

The structure of the Major Question Paper is as follows:

Question: 1. _____(10)

OR

Question: 1. _____(10)

Question: 2. _____(10)

OR

Question: 2. _____(10)

Question: 3. _____(10)

OR

Question: 3. _____(10)

Question: 4. _____(10)

A] _____

B] _____

OR

Question: 4. _____(10)

A] _____

B] _____

Question: 5. Ten Multiple-Choice Questions (MCQs) (10)

SAURASHTRA UNIVERSITY

BOARD OF GUJARATI

Bachelor of Arts (B.A.) Semester - X (Six)									
Course: Minor Course-6									
Course Title: સ્મૃતિકથા- કૃતિ અધ્યયન: 'વનાંચલ'- જયંત પાઠક									
Program Name	Semester	Subject	Program Year	Program Applied	Course Category	Course Credit	Internal Exam	External Exam	Total Marks
Bachelor of Arts (UG)	6 (Six)	Gujarati	4 Year Honors & Research	June 2023 Gradually	Minor	4 (Four)	50 Marks	50 Marks	100

Subject related matter																
1	Course Outcomes દરેક વિષયની શરૂઆતમાં દર્શાવેલ છે?										હા					
2	Employability/Entrepreneurship/Skill Development પર કેન્દ્રિત થયેલ છે કે નહિ?										છે					
3	Value added Courses Imparting Transferable and Life Skills ના ગુણો ધરાવે છે ?										હા					
4	Major	હા	Minor		હા	Skill Enhancement Courses		હા	Ability Enhancement Courses		હા	Value Added Courses		હા		
5	Holistic Education			હા	IKS			હા	Multidisciplinary			હા	Exit/ Vocational Courses			હા
6	દિવ્યાંગ માટે વિષય અંતર્ગત આનુસાંગિક જોગવાઈ કરાયેલ છે?										હા					
7	New India Literacy Programme (NILP) મુજબનો વિષય છે?										હા					
8	Swayam પ્લેટફોર્મ પરના MOOC વિષય પર આધારિત આ વિષય છે ?										હા					

Course Objectives and Outcomes									
Objectives of the Course: આ અભ્યાસક્રમનો મુખ્ય ઉદ્દેશ વિદ્યાર્થીઓને ગુજરાતી સાહિત્યના સર્જક જયંત પાઠકના સર્જન અને તેમની એક પ્રતિનિધિ કૃતિ તેમજ એક સાહિત્ય સ્વરૂપનો વિગતવાર પરિચય કરાવવાનો છે. આ અભ્યાસક્રમ દ્વારા, તેઓ સર્જકના સાહિત્યનાં પ્રેરક પરિબળો, લક્ષણો અને સાહિત્ય પર પડેલા તેનાં પ્રભાવને સમજવા, સાહિત્યનાં સ્વરૂપ સ્મૃતિકથા/સ્મરણકથાનો પરિચય મેળવવા અને તેમના વિશ્લેષણમાં કુશળતા વિકસાવી સક્ષમ બનાવવાનો હેતુ રહેલો છે. કૃતિ દ્વારા પર્યાવરણ માટે જાગૃત કરવાનો અને પર્યાવરણ સાથે જોડવાનો હેતુ છે.									
Outcome of the Course: - વિદ્યાર્થીઓને અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યના યુગ અને તેમાં અનુગાંધીયુગનાં લક્ષણોની સમજ મળશે. - સાહિત્યના વિકાસમાં પર્યાવરણ, સામાજિક, અને સાંસ્કૃતિક પરિબળોની ભૂમિકા વિશે માહિતગાર થશે. - વિદ્યાર્થી પ્રાકૃતિક જીવન, ગ્રામિણ જીવન અને ભારતીય સંસ્કૃતિ પ્રત્યે આદર કેળવશે. - જયંત પાઠક અને તેમની કૃતિઓનું સાહિત્યિક વિશ્લેષણ કરવાની ક્ષમતાનો વિકાસ થશે. - સ્મૃતિકથા/સ્મરણકથા સ્વરૂપનો પરિચય મેળવશે તેમજ તેનું તાત્વિક અને વ્યાવહારિક જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરશે. - ગુજરાતી સાહિત્યના સ્મૃતિકથા/સ્મરણકથાના ઇતિહાસને અન્ય સ્વરૂપો સાથે જોડવાની ક્ષમતા વિકસાવશે. - સાહિત્ય સ્વરૂપ સ્મૃતિકથા/સ્મરણકથાનાં અભ્યાસ દ્વારા ભાષા અને સંસ્કૃતિ પ્રત્યે રસ જાગશે તેમજ ઊંડા અભ્યાસની ક્ષમતામાં વધારો થશે. વિદ્યાર્થીઓ ભારતીય ઉત્સવો, મેળાઓનું મહત્વ સમજાશે. - વિદ્યાર્થીઓ શ્રદ્ધા -અંધશ્રદ્ધા વચ્ચેનો ભેદ સમજાશે.									
Teaching-Learning Methods: Traditional, Lecture, Discussion, Practical, Case Study, Project-Based (PBL), E-Learning, Role- Playing, Q&A, Blended Learning.									
Total number of lectures: 60 (4 hours per week). A semester consists of 90 working days.									

CourseContent (અભ્યાસક્રમની સામગ્રી)		
Unit	Description	Weightage
1	- સ્મૃતિકથા સ્વરૂપનાં લક્ષણો - ગુજરાતી સાહિત્યની સ્મૃતિકથાઓમાં 'વનાંચલ'નું સ્થાન 'વનાંચલ'ની સ્મૃતિકથા તરીકે સમીક્ષા	20% (10 Marks)
2	'વનાંચલ' : સમષ્ટિની કથા 'વનાંચલ' : વ્યક્તિ અને સંસ્કૃતિની કથા 'વનાંચલ'માં પ્રકૃતિનિરૂપણ 'વનાંચલ'માંથી ઉપસતું લેખકનું વ્યક્તિત્વ	20% (10 Marks)
3	'વનાંચલ'માં વ્યક્તિચિત્રો 'વનાંચલ'માં તત્કાલીન સમાજચિત્રણ 'વનાંચલ'માં પ્રસંગાલેખન 'વનાંચલ'માં વર્ણનો	20% (10 Marks)
4	સંક્ષિપ્ત નોંધ 'વનાંચલ'માં શ્રદ્ધા-અંધશ્રદ્ધાનું નિરૂપણ 'વનાંચલ'નું ગદ્ય 'વનાંચલ'માં જોઈતારામનું વ્યક્તિચિત્ર 'વનાંચલ'માં રામલાનું વ્યક્તિચિત્ર 'વનાંચલ'માં ભવાનીશંકરનું વ્યક્તિચિત્ર 'વનાંચલ' શીર્ષકની યથાર્થતા 'વનાંચલ'માં નર્મ-મર્મ,કટાક્ષ 'વનાંચલ'માં લેખકની વતનપ્રીતિ	20% (10 Marks)
5	ઉપરોક્ત એકમોમાંથી દસ હેતુલક્ષી-બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો	20% (10 Marks)

Learning Resources (પાઠ્યક્રમ તેમજ સંદર્ભ સાહિત્ય):
Text Books, Reference Books, Other resources(પાઠ્ય પુસ્તકો, સંદર્ભ પુસ્તકો, અન્ય સંસાધનો)
Reference Books: - ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ, ભાગ:૩, ૪, ૫, ૬, ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ - અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસની વિકાસ રેખા, ભાગ ૨ થી ૫, ડૉ. ધીરુભાઈ ઠાકર - અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ – ડૉ. પ્રસાદ બ્રહ્મભટ્ટ - અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ – ડૉ. રમેશ એમ. ત્રિવેદી - ગુજરાતી સાહિત્ય કોશ, ભાગ: ૧ થી ૩, સં. ચંદ્રકાંત ટોપીવાળા અને અન્ય - જયંત પાઠક : સાહિત્યકાર શ્રેણી : દક્ષા વ્યાસ

- સારસ્વત જયંત પાઠક : દક્ષા વ્યાસ
- જયંત પાઠક ; સર્જક અને વિવેચક – ઋજુતાગાંધી અને સી.એચ.ગાંધી ,ન્યુ પોપ્યુલર પ્રકાશન
- જયંત પાઠક ; વ્યક્તિત્વ અને વાંગ્મય -દિનેશ પંડ્યા પૂલસા પ્રકાશન
- આત્મકથા : સ્વરૂપ અને વિકાસ : રસીલા કડિઆ
- આત્મકથા-સ્વરૂપ શ્રેણી:સતીશ વ્યાસ
- સન્ધાન: સુમન શાહ
- સાહિત્ય ચર્યા :નિરંજન ભગત
- ગુજરાતી આત્મકથા લેખન : ચંદ્રકાંત ટોપીવાલા
- સ્વરૂપ સન્નિધાન : સુમન શાહ
- ગન્ધાક્ષત : અનંતરાય રાવળ

E-Resource Link :

- <https://www.ekatrafoundation.org/p/vananchal-jayant-pathak>
- <https://gujarativishwakosh.org>
- <https://www.sahityasetu.co.in/issue48/ashvin.php>

Suggested equivalent online courses:

The structure of the Minor Question Paper is as follows:

Question: 1. _____(10)

OR

Question: 1. _____(10)

Question: 2. _____(10)

OR

Question: 2. _____(10)

Question: 3. _____(10)

OR

Question: 3. _____(10)

Question: 4. _____(10)

A] _____
B] _____

OR

Question: 4. _____(10)

A] _____
B] _____

Question: 5. Ten Multiple-Choice Questions (MCQs) (10)

SAURASHTRA UNIVERSITY

BOARD OF GUJARATI

Bachelor of Arts (B.A.) Semester - 6 (Six)									
Course: AEC-5									
Course Title: ગુજરાતી ભાષા સજ્જતા (છંદ અને સમાસ) -5									
Program Name	Semester	Subject	Program Year	Program Applied	Course Category	Course Credit	Internal Exam	External Exam	Total Marks
Bachelor of Arts (UG)	6 (Six)	Gujarati	4 Year Honors & Research	June 2023 Gradually	AEC	2 (Two)	25 Marks	25 Marks	50

Subject related matter											
1	Course Outcomes દરેક વિષયની શરૂઆતમાં દર્શાવેલ છે?										હા
2	Employability/Entrepreneurship/Skill Development પર કેન્દ્રિત થયેલ છે કે નહિ?										છે
3	Value added Courses Imparting Transferable and Life Skills ના ગુણો ધરાવે છે?										હા
4	Major	હા	Minor	હા	Skill Enhancement Courses	હા	Ability Enhancement Courses	હા	Value Added Courses	હા	
5	Holistic Education		હા	IKS		હા	Multidisciplinary	હા	Exit/ Vocational Courses		હા
6	દિવ્યાંગ માટે વિષય અંતર્ગત આનુસાંગિક જોગવાઈ કરાયેલ છે?										હા
7	New India Literacy Programme (NILP) મુજબનો વિષય છે?										હા
8	Swayam પ્લેટફોર્મ પરના MOOC વિષય પર આધારિત આ વિષય છે ?										હા

Course Objectives and Outcomes									
Objectives of the Course: - ગુજરાતી ભાષાના કાવ્ય સાહિત્યમાં વિવિધ પ્રસ્તુતિની પ્રયુક્તિલેખે છંદનો પ્રયોગ સમજી શકે. - કાવ્યમાં પ્રયુક્ત છંદ ઓળખી શકે. - કાવ્યસર્જનમાં છંદનો અસરકારક વિનિયોગ કરે. - સમાસની વિવિધ ખૂબીઓ સમજી શકે. - લાઘવથી કહેવાની કલા સમજે. - સમાસના વિનિયોગને ઓળખી શકે. - વ્યવહારમાં અને લખાણમાં સમાસનો ઉપયોગ કરીને અસરકારક પ્રત્યાયન કરી શકે.									
Outcome of the Course: - છંદ અને સમાસને ઓળખશે - વ્યવહારમાં અને લખાણમાં છંદ અને સમાસનો પ્રયોગ કરી શકશે.									
Teaching-Learning Methods: Traditional, Lecture, Discussion, Practical, Case Study, Project-Based (PBL), E-Learning, Role- Playing, Q&A, Blended Learning.									
Total number of lectures: 30 (2 hours per week). A semester consists of 90 working days.									

Course Content (અભ્યાસક્રમની સામગ્રી)		
Unit	Description	Weightage
1	- છંદ : સંજ્ઞા,સ્વરૂપ અને પ્રકાર - માત્રામેળ છંદ (હરિગીત, દોહરો, સવૈયા, મનહર, ઝૂલણા,ચોપાઈ) - અક્ષરમેળ છંદ (વસંતતિલકા, મંદાકાન્તા, પૃથ્વી, શિખરિણી, શાર્દૂલવિકીડિત, અનુષ્ટુપ)	20% (10 Marks)
2	- સમાસની વ્યાખ્યા અને પ્રકારો.(ઉભયપદપ્રધાન,એકપદપ્રધાન,અન્યપદપ્રધાન) - વિસ્તૃત પરિચય: દ્વંદ્વ સમાસ, તત્પુરુષ સમાસ, કર્મધારય સમાસ - વિસ્તૃત પરિચય: દ્વિગુ સમાસ, મધ્યમપદલોપી સમાસ, બહુવ્રીહિ સમાસ	20% (10 Marks)
3	ઉપરોક્ત એકમોમાંથી પાંચ હેતુલક્ષી - બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો	10% (5 Marks)

Learning Resources (પાઠ્યક્રમ તેમજ સંદર્ભ સાહિત્ય):
Text Books, Reference Books, Other resources(પાઠ્ય પુસ્તકો, સંદર્ભ પુસ્તકો, અન્ય સંસાધનો)
Reference Books: - ભાષા પરિચય અને ગુજરાતી ભાષાનું સ્વરૂપ – જયંત કોઠારી - ગુજરાતી ભાષાનું વ્યાકરણ – યોગેન્દ્ર વ્યાસ - ગુજરાતી નામિક સમાસો – ડૉ. જે. સી. દવે - થોડાક વ્યાકરણ વિચાર - ડૉ. હરિવલ્લભ ભાયાણી - ભાષાનુસંગ - ઊર્મિ દેસાઈ - ભાષાવિજ્ઞાન પરિચય – ડૉ. રમેશ ત્રિવેદી - વ્યાકરણ વિમર્શ – ઊર્મિ દેસાઈ - છંદ અને અલંકાર – દત્તેશ ઠાકર - ગુજરાતી નામિક સમાસો - વ્યાકરણ વિમર્શ – નિયતિ અંતાણી - સરળ ગુજરાતી વ્યાકરણ – ડૉ.ભરતકુમાર ઠાકર - છંદ અને અલંકાર – આરતી ત્રિવેદી E-Resource Link : https://www.bhavanscollegedakor.org/images/uploads/content/%E0%AA%9B%E0%AA%82%E0%AA%A6 https://gnanbhandar.com/wp-content/uploads/2022/09/Gujarati-Chhand.pdf https://www.youtube.com/watch?v=Mn3E54Qvvjk https://www.youtube.com/watch?v=7-d1xR94SFs https://www.youtube.com/watch?v=W4bfFGirUQs https://rajumaria.wordpress.com/wp-content/uploads/2017/03/samas.pdf https://www.saralgujarati.in/2022/07/samas-gujarati-vyakaran.html#google_vignette Suggested equivalent online courses:

The structure of the AEC Question Paper is as follows:

Question: 1. _____(10)

OR

Question: 1. _____(10)

Question: 2. _____(10)

OR

Question: 2. Short Note: _____(10)

(A)

(B)

Question: 3. Ten Multiple-Choice Questions (MCQs) (05)